

## मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३

राजपत्रमा प्रकाशित मिति

२०५३।१।२।११

### संशोधन:

१. मूल्य अभिवृद्धि कर (पहिलो संशोधन) नियमावली, २०५५	२०५५/०८/०७
२. मूल्य अभिवृद्धि कर (दोस्रो संशोधन) नियमावली, २०५९	२०५९/०३/२४
३. मूल्य अभिवृद्धि कर (तेस्रो संशोधन) नियमावली, २०५९	२०५९/०९/२२
४. मूल्य अभिवृद्धि कर (चौथो संशोधन) नियमावली, २०६०	२०६०/०४/०१
५. मूल्य अभिवृद्धि कर (पाँचौं संशोधन) नियमावली, २०६१	२०६१/०४/०१
६. मूल्य अभिवृद्धि कर (छैठौं संशोधन) नियमावली, २०६१	२०६१/१२/०३
७. मूल्य अभिवृद्धि कर (सातौं संशोधन) नियमावली, २०६२	२०६२/०४/०१
८. मूल्य अभिवृद्धि कर (आठौं संशोधन) नियमावली, २०६२	२०६२/०६/१४
९. मूल्य अभिवृद्धि कर (नवौं संशोधन) नियमावली, २०६२	२०६२/१०/०१
१०. मूल्य अभिवृद्धि कर (दशौं संशोधन) नियमावली, २०६४	२०६४/०३/२८
११. मूल्य अभिवृद्धि कर (एघारौं संशोधन) नियमावली, २०६६	२०६६/३/२९
१२. मूल्य अभिवृद्धि कर (बाह्रौं संशोधन) नियमावली, २०६७	२०६७/८/४

मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा ४१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ।

### परिच्छेद-१

#### प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यी नियमहरूको नाम “मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३” रहेको छ।

<sup>१</sup>(२) यो नियमावली नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकिएको मितिदेखि प्रारम्भ हुनेछ।

२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा,-

- (क) “ऐन” भन्नाले मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ सम्भन्नु पर्छ।
- (ख) “कर अवधि” भन्नाले करदाताले ऐनको दफा १८ बमोजिम कर विवरण पेश गर्नु पर्ने अवधि सम्भन्नु पर्छ।
- (ग) “कर विवरण” भन्नाले करदाताले कर अवधिमा कर लाग्ने कारोबार गरे बापत बुझाउनु पर्ने करको सम्बन्धमा पेश गरेको विवरण सम्भन्नु पर्छ।

### परिच्छेद-२

#### दर्तासम्बन्धी व्यवस्था

३. **दर्ताको लागि दरखास्त:** (१) ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत कुनै कारोबारमा संलग्न रहेको व्यक्तिले ऐन प्रारम्भ भएको मितिले नबन्ने दिनभित्र सम्बन्धित कर अधिकृत समक्ष अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा दर्ताको लागि दरखास्त दिनु पर्नेछ।

(२) ऐन प्रारम्भ भएपछि कुनै कारोबारमा संलग्न हुन चाहने व्यक्तिले कारोबार शुरू गर्नुभन्दा अघि सम्बन्धित कर अधिकृत समक्ष अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा दर्ताको लागि दरखास्त दिनु पर्नेछ।

(३) उपनियम (१) वा (२) बमोजिम दर्ताको लागि दरखास्त दिने व्यक्ति साभेदार भएमा अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचामा साभेदारीको पूर्ण विवरण समेत दरखास्तसाथ संलग्न राखी पेश गर्नु पर्नेछ।

४. **दरखास्तको जाँचबुझ:** (१) नियम ३ बमोजिम परेको दरखास्तसाथ संलग्न विवरण तथा कागजातहरू जाँचबुझ गर्दा आवश्यक देखिएका अन्य थप विवरण तथा कागजातहरू समेत पेश गर्न सम्बन्धित कर अधिकृतले दरखास्तवालासँग माग गर्न सक्नेछ। यसरी

१ नेपाल सरकारले यो नियमावली २०५४ साल मंसिर १ गतेदेखि प्रारम्भ हुने गरी तोकेको।

मागिएको थप विवरण तथा कागजातहरू माग गरिएको मितिले सात दिनभित्र सम्बन्धित कर अधिकृत समक्ष पेश गर्ने कर्तव्य दरखास्तवालाको हुनेछ ।

(२) ऐनको दफा १० को उपदफा (३) मा उल्लेख भए बमोजिम दर्ता गर्नु नपर्ने कारोबार दर्ता गर्नको लागि कसैको दरखास्त पर्न आएको रहेछ भने सम्बन्धित कर अधिकृतले दर्ता गर्नु नपर्ने व्यहोरा उल्लेख गरी सो को जानकारी दरखास्त परेको मितिले सात दिनभित्र दरखास्तवालालाई दिनु पर्नेछ ।

५. **दर्ताको प्रमाणपत्र दिनु पर्ने:** नियम ३ बमोजिम दर्ताको लागि परेको दरखास्त उपर सम्बन्धित कर अधिकृतले नियम ४ बमोजिम जाँचबुझ गरी दर्ता गर्न उपयुक्त हुने देखेमा दरखास्त परेको मितिले तीस दिनभित्र दरखास्तवालाले गरेको वा गर्न चाहेको कारोबारलाई दर्ता गरी अनुसूची-३ बमोजिमको ढाँचामा दरखास्तवालालाई दर्ता नम्बर सहितको दर्ताको प्रमाणपत्र दिनु पर्नेछ ।

६. **सानो कारोबार गर्ने व्यवसायीले दर्ता गराउनु नपर्ने:** <sup>२</sup>(१) नियम ३ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि ऐनको दफा ९ मा उल्लेख भए बमोजिम विगत बाह्र महिनामा वस्तुको हकमा बीस लाख रुपैयाँसम्म र वस्तु तथा सेवा मिश्रित कारोबार र सेवाको हकमा दश लाख रुपैयाँसम्मको कारोबार गर्ने व्यक्तिले आफ्नो कारोबार दर्ता गराउनु पर्ने छैन । यसरी कारोबार दर्ता गराउनु नपर्ने व्यक्तिले आफ्नो कारोबार स्थलमा वस्तुको हकमा बीस लाख रुपैयाँसम्म र वस्तु तथा सेवा मिश्रित कारोबार र सेवाको हकमा दश लाख रुपैयाँसम्मको कारोबार मात्र भएकोले दर्ता हुनु नपर्ने भन्ने सूचना सबैले देख्ने गरी राख्नु पर्नेछ ।

तर आफै पैठारी गर्ने घरेलु उद्योग बाहेक अन्य कुनै पनि व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा उद्योगले एक पटकमा दश हजार रुपैयाँभन्दा बढीको कर योग्य वस्तु व्यापारिक प्रयोजनको लागि पैठारी गर्दा आफ्नो कारोबार दर्ता गराउनु पर्नेछ ।

<sup>३</sup>(१क) कुनै आपूर्तिको खरिद, विक्री, मौज्जात र गोदाम छुट्टिन नसक्ने भएमा करको प्रयोजनको लागि कर अधिकृतले त्यस्तो आपूर्तिको खरिद, विक्री र मौज्जातलाई एउटै कारोबार सीमा मानी कर निर्धारण गरी असुल उपर गर्न सक्नेछ ।

२ एघारौँ संशोधनद्वारा संशोधित ।

३ दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

४(१ख) भारत र तिब्बतबाट व्यापारिक कारोबार गर्ने व्यक्तिले त्यसरी कारोबार गर्दा अग्रिम आयकर बापत पाँच प्रतिशतका दरले हुने रकम भन्सार कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ ।

५(१ग) यस नियममा माथि जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि व्यक्तिले आयकर दर्ता प्रमाणपत्र नलिई एक पटकमा तीन हजार रुपैयाँसम्मको पैठारी मूल्यको वस्तु भारत र तिब्बतबाट आयात गर्न पाउनेछ ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सानो कारोबार गर्ने व्यवसायीले स्वेच्छाले आफ्नो कारोबार दर्ता गराउन चाहेमा नियम ३ बमोजिम दरखास्त दिन सक्नेछ । यसरी स्वेच्छाले कारोबार दर्ता गराउन दरखास्त परेमा कर अधिकृतले नियम ४ बमोजिमको जाँचबुझ प्रक्रिया पूरा गरी कारोबार दर्ता गरिदिनु पर्नेछ ।

६क. ठेक्कासम्बन्धी व्यवस्था :- ठेक्का दिने सरकारी निकाय, सार्वजनिक संघ संस्था वा दर्ता भएको व्यक्तिले आफूले गरेको ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानकारी सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा दिई कर भुक्तानी सम्बन्धित ठेकदारलाई गर्नुपर्नेछ । सरकारी निकाय, सार्वजनिक संघ, संस्था वा दर्ता भएको व्यक्तिले वार्षिक बीस लाख रुपैयाँभन्दा बढीको ठेक्कापट्टा दिँदा वा वार्षिक एक लाख रुपैयाँभन्दा बढीको परामर्श सेवा लिँदा दर्ता भएको व्यक्तिसँग मात्र दिनु लिनु पर्नेछ ।

६ख. निर्माण सेवासम्बन्धी विशेष व्यवस्था : कुनै व्यक्तिले व्यावसायिक प्रयोजनका लागि पचास लाख रुपैयाँभन्दा बढी लागतको भवन, अपार्टमेण्ट, सपिङ्ग कम्प्लेक्स वा विभागले तोकेको अन्य यस्तै प्रकारका संरचना निर्माण गर्दा दर्ता भएको व्यक्तिबाट मात्र गराउनु पर्नेछ ।

७. कारोबार दर्ता गराउनु पर्ने विशेष अवस्था: (१) कुनै व्यक्तिको <sup>५</sup>वार्षिक कारोबार <sup>१</sup>बीस लाख रुपैयाँ नाघ्न सक्ने अनुमान गर्न सक्ने अवस्था भएमा त्यस्तो अवस्था खुलाइ

४ पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित ।  
५ पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित ।  
६ दोस्रो संशोधनद्वारा थप ।  
७ एघारौँ संशोधनद्वारा संशोधित ।  
८ आठौँ संशोधनद्वारा संशोधित ।  
९ दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा कारोबार दर्ता गर्नको लागि सम्बन्धित कर अधिकृत समक्ष दरखास्त दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) मा उल्लेख भए अनुसार अनुमान गर्न सकिने अवस्था नभै कसैले गरेको कारोबारको रकम <sup>१०</sup>बीस लाख रुपैयाँ नाघ्न गएमा त्यसरी नाघेको मितिले तीस दिनभित्र त्यस्तो कारोबार गर्ने व्यक्तिले अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा कारोबार दर्ता गर्नको लागि सम्बन्धित कर अधिकृत समक्ष दरखास्त दिनु पर्नेछ ।

(३) <sup>११</sup> .....

<sup>१२</sup>(४) ऐनको दफा १० को उपदफा (२) बमोजिम दर्ता गर्नुपर्ने वस्तु वा सेवाको कारोबार गरेका व्यक्तिले यो उपनियम प्रारम्भ भएको मितिले तीस दिनभित्र त्यस्तो कारोबार दर्ता गर्नु पर्नेछ ।

<sup>१३</sup>(५) यस नियमावलीमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै व्यक्तिले गरेको <sup>१४</sup>कर लाग्ने वस्तु वा सेवाको कारोबारको सम्बन्धमा देहायको अवस्था भएमा त्यस्तो कारोबार कार्यालयमा दर्ता गर्नु पर्नेछ ।

<sup>१५</sup>(क) कर अधिकृतले निरीक्षण गर्दाका बखत कारोबार गर्ने व्यक्तिसँग रहेको वस्तुको प्रकृतिको आधारमा विभागले तोकेको रकमभन्दा बढी मूल्यको वस्तु मौज्जात भएमा ..... <sup>१६</sup>

(ख) कुनै व्यक्तिको टेलिफोन महसुल र घर वहाल गरी वार्षिक एक लाख रुपैयाँभन्दा बढी खर्च भएमा, वा

<sup>१०</sup> दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।  
<sup>११</sup> दशौं संशोधनद्वारा भिक्तिएको ।  
<sup>१२</sup> आठौं संशोधनद्वारा थप ।  
<sup>१३</sup> आठौं संशोधनद्वारा थप ।  
<sup>१४</sup> दशौं संशोधनद्वारा थप ।  
<sup>१५</sup> नवौं संशोधनद्वारा संशोधित ।  
<sup>१६</sup> दशौं संशोधनद्वारा भिक्तिएको ।

(ग) विभागले तोकेको बजार वा सडक क्षेत्रभित्रको विभागले तोकेको निश्चित क्षेत्रफलमा कुनै व्यक्तिको कारोबार स्थल भएमा ।

८. **कारोबारको रकमको निर्धारण:** कारोबार दर्ता गर्ने प्रयोजनको निमित्त कुनै कारोबारको रकमको निर्धारण सो कारोबारको विगत बाह्र महिनाको खरिद वा बिक्री मूल्यमध्ये जुन बढी हुन्छ सोको आधारमा गरिनेछ । दर्ता भएको व्यक्तिले कारोबार रकम पुष्ट्याई गर्ने अभिलेख कारोबार स्थलमा राख्नु पर्नेछ र कर अधिकृतले मागेको बखत देखाउनु पर्नेछ ।

९. **स्थान परिवर्तनको सूचना दिनु पर्ने:** (१) कुनै दर्ता भएको व्यक्तिले आफ्नो कारोबारको स्थान परिवर्तन गर्नु पर्ने भएमा त्यस्तो परिवर्तन गर्नुभन्दा पन्ध्र दिन अगावै सो कुराको जानकारी सम्बन्धित कर अधिकृतलाई दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको सूचना प्राप्त भएपछि सम्बन्धित कर अधिकृतले परिवर्तन हुने कारोबार स्थान अर्को कर कार्यालयको कार्य क्षेत्रभित्र पर्ने देखेमा सम्बन्धित कार्यालयलाई सो कुराको जानकारी त्यस्तो सूचना पाएको मितिले सात दिनभित्र दिनु पर्नेछ ।

१०. **कारोबारको प्रकृति वा उद्देश्य परिवर्तन गर्न सूचना दिनु पर्ने:** (१) कुनै दर्ता भएको व्यक्तिले आफ्नो कारोबारको प्रकृति वा उद्देश्य परिवर्तन गर्नुभन्दा पन्ध्र दिन अगावै सम्बन्धित कर अधिकृतलाई सो कुराको सूचना दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको सूचना प्राप्त गरेपछि सम्बन्धित कर अधिकृतले दर्ता भएको व्यक्तिको कारोबारको प्रकृति वा उद्देश्यलाई परिवर्तन गरी त्यसको जानकारी त्यस्तो दर्ता भएको व्यक्तिलाई दिनु पर्नेछ ।

११. **कारोबारको हस्तान्तरण:** (१) कुनै दर्ता भएको व्यक्तिले आफूले गर्दै आएको कारोबार अन्य कुनै व्यक्तिलाई पूर्ण वा आंशिक रूपमा हस्तान्तरण गरेमा त्यसरी कारोबार हस्तान्तरण गरेको मितिले सात दिनभित्र अनुसूची-४ बमोजिमको ढाँचामा सम्पूर्ण विवरणहरू खुलाइ सो कुराको जानकारी सम्बन्धित कर अधिकृतलाई दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम कारोबारको हस्तान्तरण भएमा हस्तान्तरणका शर्तहरूका अधीनमा रही हस्तान्तरणकर्ताको हक, अधिकार तथा दायित्वहरू समेत हस्तान्तरण हुनेछ ।

(३) सम्बन्धित कर अधिकृतले कारोबार हस्तान्तरणसँग सम्बन्धित दुवै पक्षलाई आफ्नो रोहवरमा राखी ऐन र यस नियमावली बमोजिम निजहरूले पूरा गर्नु पर्ने दायित्वका सम्बन्धमा आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ। यसरी दिइएको निर्देशनको पालना गर्नु निजहरूको कर्तव्य हुनेछ।

**१७१२. दर्ता खारेजी प्रक्रिया:** (१) ऐनको दफा ११ को उपदफा (१) मा उल्लिखित अवस्थाको कारणबाट कुनै दर्ता भएको व्यक्तिको दर्ता खारेज हुने भएमा त्यस्तो दर्ता भएको व्यक्ति वा निज नरहेको अवस्थामा निजको हकवालाले दर्ता खारेज हुने अवस्था सिर्जना भएको मितिले तीस दिनभित्र दर्ता खारेज गर्नको लागि दर्ता खारेज हुने अवस्था खुलाई अनुसूची-११ बमोजिमको कर विवरण तथा बुझाउनु पर्ने कर रकम समेत संलग्न राखी सम्बन्धित कर अधिकृत समक्ष दरखास्त दिएमा वा दफा ११ को उपदफा (१) मा उल्लिखित अवस्था विद्यमान रही दर्ता भएको व्यक्तिको दर्ता खारेज गर्नु पर्ने कुरामा सम्बन्धित कर अधिकृत विश्वस्त भएमा बाँकी कर रकम बुझाउन लगाई त्यस्तो व्यक्तिको दर्ता खारेज गरी सो कुराको जानकारी सम्बन्धित दर्ता भएको व्यक्ति वा निजको हकवाला र विभागलाई दिनु पर्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम दर्ता खारेजीको लागि दरखास्त दिएपछि दर्ता खारेजीको जानकारी नभएसम्म वा ३ महिनासम्म कर विवरण पेश गर्नुपर्नेछ।

(३) दर्ता खारेजीको दरखास्त परेको मितिले ३ महिनाभित्र दर्ता खारेज भएको वा नहुने भए सो विषयको जानकारी दिनु सम्बन्धित कर अधिकृतको कर्तव्य हुनेछ।

**१३. दर्ता नम्बरको प्रयोग:** ऐनको दफा १० को उपदफा (६) मा उल्लिखित कारोबारहरूका अतिरिक्त दर्ता भएको व्यक्तिले आफ्नो दर्ता नम्बरको प्रयोग आफूले गर्ने कारोबारसँग सम्बन्धित देहायका कागजातहरूमा समेत गर्नु पर्नेछ:-

(क) आयकरसम्बन्धी कागजातमा,

(ख) बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा व्यापारिक तथा औद्योगिक प्रयोजनको लागि एक लाख रुपैयाँभन्दा बढी ऋणको लागि दिइने निवेदन सम्बन्धी कागजातमा,

<sup>१७</sup> दशौं संशोधनद्वारा संशोधित।

(ग) आयात तथा निर्यातसम्बन्धी कागजातमा ।

१४. प्रतिलिपि दिने: (१) दर्ता भएको व्यक्तिले नियम ५ बमोजिम प्राप्त गरेको कारोबार दर्ताको प्रमाणपत्र च्यातिएमा, हराएमा वा अन्य कुनै किसिमबाट नासिएमा त्यस्तो प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि लिनको लागि प्रतिलिपि दस्तुर वापत लाग्ने एकसय रुपैयाँ समेत संलग्न राखी सम्बन्धित कर अधिकृत समक्ष दरखास्त दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको दरखास्त प्राप्त भएपछि दरखास्त प्राप्त भएको मितिले पन्ध्र दिनभित्र सम्बन्धित कर अधिकृतले कारोबार दर्ताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि दिनु पर्नेछ ।

१५१४क. करपाटीको व्यवस्था : करदाताले यो नियम प्रारम्भ भएको मितिले तीस दिनभित्र कारोबार स्थलमा सबैले देख्न सक्ने गरी विभागले तोकेको ढाँचामा करपाटी राख्नु पर्नेछ ।

### परिच्छेद-३

### आपूर्ति स्थान र समय

१५. वस्तुको आपूर्ति स्थानको निर्धारण: देहायको स्थानलाई वस्तुको आपूर्ति भएको स्थान मानिनेछ:-

- (क) विक्री गरी हस्तान्तरण गरिएको चल वस्तुको आपूर्तिको स्थान जहाँ त्यस्तो वस्तु विक्री गरिएको वा हस्तान्तरण गरिएको छ सोही ठाउँ,
- (ख) स्वामित्व परिवर्तन गरिए पनि स्थान परिवर्तन गर्न नसकिने अचल वस्तुको सम्बन्धमा त्यस्तो वस्तु रहेको ठाउँ,
- (ग) आयात गरिएको वस्तुको सम्बन्धमा त्यस्तो वस्तु नेपाल अधिराज्यभित्र आयात गरिने नेपालको भन्सार विन्दु,
- (घ) कुनै उत्पादक वा विक्रेताले कुनै वस्तु स्वयं आफूलाई आपूर्ति गरेमा त्यस्तो वस्तुको उत्पादक वा विक्रेता रहेको स्थान ।

<sup>१५</sup> आठौँ संशोधनद्वारा थप ।

१६. सेवाको आपूर्ति स्थानको निर्धारण: सेवाको आपूर्ति स्थान सेवाबाट लाभ प्राप्त गर्ने ठाउँ हुनेछ।

## परिच्छेद-४

### बिजक तथा बजार मूल्यसम्बन्धी व्यवस्था

१७. कर विजक: (१) दर्ता भएको व्यक्तिले कुनै वस्तु वा सेवा आपूर्ति गर्दा कर अधिकृतले अन्यथा स्वीकृत गरेदेखि बाहेक प्रापकलाई <sup>१९</sup>अनुसूची-५ र ५क. बमोजिमको ढाँचामा कर विजक दिनु पर्नेछ। <sup>२०</sup>त्यसरी कर बीजक जारी गर्दा कुनै वस्तुको किसिम, साइज, मोडल र ब्राण्ड भएमा सो खुलाउनु पर्नेछ।

<sup>२१</sup>(१क) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि ऐनको दफा १४ को उपदफा (७) बमोजिम वस्तु वा सेवाको विक्री गर्दा अनुसूची-५ख मा उल्लिखित विवरण बमोजिमको कर विजक जारी गर्नु पर्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्रापकलाई दिइने बिजकको मुख पृष्ठमा देखिने गरी प्रष्टसँग कर विजक लेखिएको हुनु पर्नेछ। यस्तो कर विजकको तीन प्रति तयार गरी त्यसको सक्कल प्रति प्रापकलाई दिने, दोस्रो प्रति कार्यालयले माग गरेका बखत पेश गर्ने गरी छुट्टै अभिलेख खडा गरी राख्ने र तेस्रो प्रति दर्ता भएको व्यक्तिले आफ्नो कारोबार प्रयोजनको निमित्त अभिलेख खडा गरी राख्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ।

(३) २२ .....

(४) २३ .....

(५) २४ .....

१९ आठौँ संशोधनद्वारा थप ।  
२० आठौँ संशोधनद्वारा थप ।  
२१ नवौँ संशोधनद्वारा थप ।  
२२ आठौँ संशोधनद्वारा भिकिएको ।  
२३ आठौँ संशोधनद्वारा भिकिएको ।  
२४ आठौँ संशोधनद्वारा भिकिएको ।

१८. **संक्षिप्त कर विजक:** (१) नियम १७ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कुनै दर्ता भएको व्यक्तिले कुनै वस्तुको खुद्रा बिक्री गर्ने भएमा सोही कुरा खुलाई सम्बन्धित कर अधिकृत समक्ष निवेदन दिएमा त्यस्तो दर्ता भएको व्यक्तिले कुनै वस्तुको खुद्रा बिक्री गर्दा नियम १७ मा उल्लेख भए बमोजिमको कर विजकको सट्टा अनुसूची-६ बमोजिमको ढाँचामा प्रापकलाई संक्षिप्त कर विजक दिनु पर्ने गरी अनुमति दिन सक्नेछ ।

(२) कम मोल पर्ने धेरै वस्तुहरू बिक्री गरिएको रहेछ भने उपनियम (१) बमोजिम दिइने संक्षिप्त कर विजकमा सबै वस्तुहरूको छुट्टा छुट्टै नाम उल्लेख नगरी एकमुष्ट केही वस्तुहरू भनी उल्लेख गर्न सकिनेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम वस्तु खरिद गरी संक्षिप्त कर विजक लिने प्रापकले ऐनको दफा १७ बमोजिम कर कट्टी गर्न पाउने छैन ।

(४) उपनियम (१) बमोजिम प्रापकलाई संक्षिप्त कर विजक दिने दर्ता भएको व्यक्तिले सो कुराको अभिलेख देहायबमोजिम राख्नु पर्नेछ :-

(क) सक्कल विजकको नक्कल प्रति तयार गरी राख्नु पर्ने,

(ख) टिलरोलको प्रतिलिपि राखी कारोबार गरिएकोमा प्रत्येक दिन सोको जोड गरी राख्नु पर्ने,

(ग) प्रत्येक कारोबारको कर समेतको मूल्यको अभिलेख राख्ने ।

(५) उपनियम (४) बमोजिम दर्ता भएको व्यक्तिले राख्नु पर्ने अभिलेख राखेको नपाइएमा कर अधिकृतले उपनियम (१) बमोजिम संक्षिप्त कर विजक जारी गर्न दिएको अनुमति खारेज गर्न सक्नेछ ।

(६) यस नियममा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि <sup>२५</sup>पाँचहजार रुपैयाँभन्दा बढी मूल्यको कारोबार भएको रहेछ भने यस नियमबमोजिम संक्षिप्त कर विजक जारी गर्न पाईने छैन र सोभन्दा कम रकमको कारोबार भएको भएतापनि नियम १७ बमोजिमको कर विजकको माग गर्ने प्रापकलाई सोही बमोजिमको कर विजक उपलब्ध गराउने कर्तव्य दर्ता भएको व्यक्तिको हुनेछ ।

<sup>२५</sup> दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

२६ .....

(७) संक्षिप्त कर विजकबाट करको कूल अंक विजक मूल्यलाई कर भिन्नले गुणन गरी निकालिनेछ ।

**स्पष्टीकरण:** यस उपनियमको प्रयोजनको लागि “कर भिन्न” भन्नाले

करको दर

----- को योगलाई जनाउँछ ।

करको दर + १००

२७. **क्याश मेशिन वा कम्प्युटर सफ्टवेयरबाट विजक जारी गर्नुपर्ने** : विभागले कुनै करदाताले क्याश मेशिन प्रयोग गर्नु पर्ने गरी तोक्न सक्नेछ र त्यसरी तोकिएकोमा त्यस्तो करदाताले कारोबार गर्दा क्याश मेशिनको प्रयोग गरी विजक जारी गर्नु पर्नेछ ।

तर कम्प्युटर सफ्टवेयरबाट विजक जारी गर्न स्वीकृती प्राप्त करदाताले सोही बमोजिम विजक जारी गर्नु पर्नेछ ।

१९. **कर विजक दिनु नपर्ने**: ऐनको दफा १४ को उपदफा (१) को प्रयोजनको लागि दश हजार रुपैयाँभन्दा बढी मूल्य भएका प्रयोग भैसकेको वस्तुको कारोबार गर्ने व्यक्तिले निजले आपूर्ति गरेको वस्तुको खरिद मूल्यभन्दा विक्री मूल्य घटी भएमा कर विजक जारी गर्नु पर्ने छैन ।

२०. **क्रेडिट वा डेबिट नोट**: (१) दर्ता भएको व्यक्तिले आपूर्ति गरेको वस्तु वा सेवाको मूल्यमा परिवर्तन भई क्रेडिट वा डेबिट नोट जारी गर्नु परेमा त्यस्तो नोटमा स्पष्टसँग क्रेडिट वा डेबिट नोट लेखी देहायका कुराहरू समेत खुलाउनु पर्नेछ:-

(क) क्रमागत संख्या,

(ख) जारी भएको मिति,

(ग) आपूर्तिकर्ताको नाम, ठेगाना र दर्ता नम्बर,

२६ नवौं संशोधनद्वारा भिकिएको ।

२७ नवौं संशोधनद्वारा थप ।

- (घ) प्रापकको नाम, ठेगाना र निज दर्ता भएको व्यक्ति भएमा दर्ता नम्बर,
- (ङ) कारोबारसँग सम्बन्धित कर विजकको संख्या र मिति,
- (च) वस्तु वा सेवाको विवरण र क्रेडिट वा डेबिटको कारण,
- (छ) क्रेडिट वा डेबिट भएको रकम,
- (ज) क्रेडिट वा डेबिट भएको करको रकम ।

(२) दर्ता भएको करदाताले उपनियम (१) बमोजिमको क्रेडिट वा डेबिट नोटको मासिक लेखा राख्नु पर्नेछ ।

२१. **विदेशी मुद्रामा भुक्तानी भएमा:** आपूर्तिकर्ताले कुनै वस्तु वा सेवाको आपूर्ति गर्दा त्यसको प्रतिफल वापत प्रापकबाट परिवर्त्य विदेशी मुद्रा भुक्तानी लिई कर विजक दिंदा कारोबार भएको दिनको नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेको विनिमय दर बमोजिम उक्त विदेशी मुद्रा बराबर हुने नेपाली रुपैयाँको रकम कर विजकमा उल्लेख गरी विजक दिनु पर्नेछ ।

२२. **बजार मूल्य निर्धारण प्रक्रिया:** (१) ऐनको दफा १३ बमोजिम बजार मूल्य निर्धारण गर्नु पर्दा कर अधिकृतले समान प्रकारको कारोबारको सम्बन्धमा दर्ता भएका अन्य समान विक्रेताहरूको कारोबार तथा मूल्य अध्ययन गरी बजार मूल्यको निर्धारण गर्नेछ ।

(२) ऐनको दफा १३ को उपदफा (३) मा उल्लेख भए बमोजिम कुनै वस्तु वा सेवाको बजार मूल्य निर्धारण गर्न नसकिएको अवस्थामा महानिर्देशकले तत्सम्बन्धमा समान प्रकारका दर्ता भएका व्यक्तिहरूबाट आफूलाई प्राप्त भएको जानकारी समेतका आधारमा मूल्य निर्धारण गर्नु पर्नेछ ।

## परिच्छेद-५

### कारोबारको अभिलेख

२३. **अभिलेख राख्नु पर्ने:** (१) दर्ता भएको व्यक्तिले ऐन र यस नियमावलीको प्रयोजनको निमित्त देहायका सूचना, कागजात तथा विवरणहरूको अभिलेख राख्नु पर्नेछ :-

- (क) अनुसूची- ७ बमोजिमका सूचनाहरू ।
- (ख) व्यापार, लेखा, नगद प्राप्त र भुक्तानी सम्बन्धी अभिलेख ।
- (ग) आफूले जारी गरेका कर विजक तथा संक्षिप्त कर विजकहरू ।
- (घ) आफूले प्राप्त गरेका कर विजक तथा संक्षिप्त कर विजकहरू ।
- (ङ) आफूले गरेको आयात र निर्यातसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण कागजातहरू ।
- (च) आफूले खरिद र बिक्री गरेका वस्तु तथा सेवाको मूल्यमा घटबढ भएको प्रमाणित गर्ने सम्पूर्ण डेबिट तथा क्रेडिट नोट र अन्य तत्सम्बन्धी कागजातहरू ।
- (छ) अनुसूची-८ र अनुसूची-९ मा उल्लेख भए बमोजिमका खरिद तथा बिक्री खाताहरू ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि विशेष प्रकारको व्यापार वा व्यवसायका निमित्त उक्त उपनियममा उल्लेख भएकामध्ये कुनै अभिलेखहरू मात्र दर्ता भएको व्यक्तिले अभिलेखको रूपमा राख्नु पर्ने गरी विभागले तोक्न सक्नेछ ।

(३) दर्ता भएको व्यक्तिले यस नियमबमोजिम राख्नु पर्ने अभिलेखहरू विभागको अनुमति लिई कम्प्युटर वा यस्तै अन्य यान्त्रिक प्रणाली वा विभागले तोकिए बमोजिमको तरिका अपनाई राख्न सक्नेछ ।

(४) यस नियमबमोजिम दर्ता भएको व्यक्तिले राखेको अभिलेख कर अधिकृतले कारोबार समयमा जुनसुकै बखत हेर्न सक्नेछ ।

**स्पष्टीकरण:** यस नियमको प्रयोजनको लागि “कारोबार समय” भन्नाले सार्वजनिक विदा बाहेक कारोबार खुल्ने तथा बन्द हुने समयको बीचको अवधि सम्भन्धनु पर्छ ।

(५) उपनियम (४) बमोजिम कर अधिकृतले अभिलेख जाँच गर्ने सिलसिलामा मागेको अभिलेखसँग सम्बन्धित विवरण तथा कागजात दर्ता भएको व्यक्तिले आफ्नै खर्चमा मुद्रण गरी उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(६) उपनियम (४) बमोजिम कर अधिकृतले अभिलेख जाँच गर्दा निजलाई सहयोग पुऱ्याउनको निमित्त आवश्यक कर्मचारीहरू उपलब्ध गराउने कर्तव्य दर्ता भएको व्यक्तिको हुनेछ ।

(७) यस नियमबमोजिम राखिएका अभिलेखहरू दर्ता भएको व्यक्तिले ६ वर्षसम्म सुरक्षित राख्नु पर्नेछ ।

२४. नमूनाको लागि वितरण गरिएको वा विना मूल्यमा प्राप्त वस्तुको विवरण: नियम २३ मा उल्लिखित अभिलेखहरूका अतिरिक्त दर्ता भएको व्यक्तिले कारोबारसँग सम्बन्धित देहायका विवरणहरू समेत राख्नु पर्नेछ:-

- (क) व्यवसाय प्रवर्द्धनको लागि नमूनाको रूपमा <sup>२८</sup>प्राप्त भएका तथा वितरण गरिएको वस्तुको विवरण ।
- (ख) विनामूल्य प्राप्त भएका <sup>२९</sup>तथा वितरण गरिएका वस्तुको विवरण ।

२५. खरिद तथा बिक्री खाता प्रमाणित सम्बन्धी व्यवस्था: ऐनको दफा १६ को उपदफा (३) बमोजिम कर अधिकृतले खरिद तथा बिक्री खाता प्रमाणित गर्दा देहायबमोजिम प्रमाणित गर्नु पर्नेछ:-

- (क) करदाताले खरिद तथा बिक्री खाता प्रमाणित गर्नको लागि कार्यालयमा निवेदन दिएमा,
- (ख) कर परीक्षण वा जाँचको अवधिमा,
- (ग) निरीक्षणको समयमा ।

२८ दशौं संशोधनद्वारा थप ।

२९ दशौं संशोधनद्वारा थप ।

## परिच्छेद-६

### कर विवरण तथा संकलन

२६. कर अवधिको कर विवरण पेश गर्नु पर्ने: (१) दर्ता भएको व्यक्तिले विक्रम सम्बत् अनुसारको एक महिनाको कर अवधिको कर विवरण सो अवधि समाप्त भएको मितिले पच्चीस दिनभित्र अनुसूची-१० बमोजिमको ढाँचामा सम्बन्धित कर अधिकृत समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।

<sup>३०</sup>तर अधिल्लो बाह्र महिनाभित्र बीस लाख रुपैयाभन्दा बढी एक करोड रुपैयाँसम्म वार्षिक कारोबार भएका करदाताले श्रावण, आश्विन, मार्ग, माघ, चैत र जेष्ठ महिनाको पच्चीस गतेभित्र सम्बन्धित कर अधिकृत समक्ष कर विवरण पेश गर्नु पर्नेछ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै दर्ता भएको व्यक्तिले आफ्नो लेखा कम्प्युटर प्रणालीमा राखेको कारणले उपनियम (१) मा उल्लिखित कर अवधिको सट्टा छुट्टै कर अवधि कायम गरिपाउन कर अधिकृत समक्ष निवेदन दिएमा कर अधिकृतले जाँच बुझ गरी उपयुक्त देखेमा त्यस्तो दर्ता भएको व्यक्तिको हकमा आवश्यकता अनुरूप छुट्टै कर अवधि कायम गरिदिन सक्नेछ।

<sup>३१</sup>(३) ऐनको दफा ९ बमोजिम स्वेच्छाले दर्ता गरेका करदाताको वार्षिक कारोबार बीस लाख रुपैयाँसम्म भएमा त्यस्ता करदाताले <sup>३२</sup>श्रावण, मार्ग र चैत महिनाको पच्चीस गतेभित्र सम्बन्धित कर अधिकृत समक्ष कर विवरण पेश गर्नु पर्नेछ।

<sup>३३</sup>(३क) होटल तथा पर्यटन व्यवसायीले चाहेमा विभागले विवरण पेश गर्ने कर अवधि दुई महिना कायम गर्न सक्नेछ।

(४) यसरी एक महिनाभन्दा घटी वा बढी कर अवधि कायम गरिएको दर्ता भएको व्यक्तिले सो अवधिको कर विवरण सो अवधि समाप्त भएको मितिले पच्चीस दिनभित्र अनुसूची-१० बमोजिमको ढाँचामा कर अधिकृत समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।

<sup>३०</sup> छैठौं संशोधनद्वारा संशोधन,

<sup>३१</sup> पाँचौं संशोधनद्वारा संशोधित।

<sup>३२</sup> छैठौं संशोधनद्वारा संशोधित।

(५) पहिलो पटक कर विवरण पेश गर्दा दर्ता भएको व्यक्तिले कर अवधिको बाँकी अवधिलाई कर अवधि मानी सोही अवधिको कर विवरण पेश गर्नु पर्नेछ ।

२७. हकवाला वा कानूनी प्रतिनिधिबाट कर विवरण पेश गर्न लगाउन सकिने: दर्ता भएको व्यक्तिको मृत्यु हुन गएमा वा निज कर विवरण पेश गर्न शारीरिक वा मानसिक रूपमा असक्षम भएमा निजको मृत्यु भएको वा निज शारीरिक वा मानसिक रूपमा असक्षम भएको अधिल्लो दिनसम्मको अवधिसम्म निजले वस्तु वा सेवाको आपूर्ति गरेको अवधि मानी कर अधिकृतले सो अवधिको कर विवरण निजको हकवाला वा कानूनी प्रतिनिधिलाई पेश गर्न लगाउन सक्नेछ ।

२८. एकलै वा संयुक्त रूपमा कर विवरण पेश गर्नु पर्ने: देहायको अवस्थामा देहायका व्यक्तिले एकलै वा संयुक्त रूपमा कर विवरण पेश गर्नु पर्नेछ-

- (क) कुनै करदाता कर विवरण पेश गर्न असक्षम भएमा वा निजको मृत्यु भएमा निजको हकवाला वा संरक्षकले,
- (ख) करदाता कानूनी व्यक्ति भएमा त्यस्तो करदाताको तर्फबाट कुनै संचालक, कार्यकारी प्रमुख वा व्यवस्थापनले तोकेको कुनै कर्मचारीले,
- (ग) करदाता कानूनी व्यक्ति भएमा र त्यस्तो कानूनी व्यक्ति खारेज वा विघटन भएमा लिक्विडेटरले,
- (घ) माथि उल्लेख भएको अवस्था बाहेक अन्य अवस्थामा कर अधिकृतले तोकेको करदातासँग सरोकार राख्ने व्यक्तिले ।

## परिच्छेद-७

### करको निर्धारण र असुल उपर

२९. कर अधिकृतले कर निर्धारण गर्न सक्ने: (१) ऐनको दफा २० को उपदफा (१) मा उल्लिखित अवस्था परी सोही दफाको उपदफा (२) बमोजिमका आधारहरूका अतिरिक्त बजार मूल्य वा कर निर्धारण गरिनुपर्ने कारोबारसँग सम्बन्धित अन्य कुनै सूचना वा

जानकारीका आधारमा समेत कर अधिकृतले कर निर्धारण गरी अनुसूची-१२ को ढाँचामा कर निर्धारण आदेश जारी गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम कर अधिकृतले जारी गरेको कर निर्धारण आदेश उपर आफ्नो सफाइमा प्रमाण पेश गर्न सम्बन्धित करदातालाई <sup>३४</sup>पन्ध्र दिनको म्याद दिनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिमको म्यादभित्र सम्बन्धित करदाताबाट सफाइमा पेश हुन आएको प्रमाणहरू उपयुक्त देखेमा सोही आधारमा कर अधिकृतले उपनियम (१) बमोजिम कर निर्धारण गरी कर निर्धारण आदेश जारी गर्नु पर्नेछ । यसरी कर निर्धारण आदेश जारी गर्दा सो आदेशमा आदेश जारी भएको मितिसम्म ऐनको दफा १९ को उपदफा (२) र (३) बमोजिम लाग्ने थप दस्तुर र दफा २६ बमोजिम लाग्ने व्याजको रकम समेत समावेश गर्नु पर्नेछ ।

**स्पष्टीकरण:** व्याजको गणना गर्दा प्रति महिना बाह्र खण्डको एक खण्डको आधारमा गरिनेछ ।

३०. **कर, थप दस्तुर र व्याजको रकम बुझाउनु पर्ने:** नियम २९ बमोजिम जारी भएको कर निर्धारण आदेश बमोजिमको कर, थप दस्तुर र व्याजको रकम सम्बन्धित करदाताले त्यस्तो आदेश प्राप्त गरेको मितिले सात दिनभित्र सम्बन्धित कर कार्यालयमा दाखिल गर्नु पर्नेछ ।

३१. **कर निर्धारण आदेशको सूचना पठाउने कार्यविधि:** (१) प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कर अधिकृतले करदातालाई नियम २९ बमोजिम कर निर्धारण आदेश जारी गर्दा त्यस्तो करदाताको ठेगानामा राखिएको टेलिफ्याक्स, टेलेक्स वा त्यस्तै अन्य विद्युतीय उपकरण मार्फत पठाएमा वा त्यस्तो आदेश निज वा निजको कार्यालयमा बुझाएमा वा निजको ठेगानामा रजिष्टरी गरी हुलाक मार्फत पठाएमा रीतपूर्वक तामेल भएको मानिनेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम कर निर्धारण आदेशको सूचना तामेल हुन नसकेमा कर अधिकृतले सम्बन्धित करदातालाई रेडियो, टेलिभिजन वा राष्ट्रिय स्तरको कुनै पत्र-

<sup>३४</sup> पाँचौँ संशोधनद्वारा संशोधित ।

पत्रिकामा तत्सम्बन्धी आदेशको सूचना प्रसारण वा प्रकाशन गरी सो को जानकारी गराउन सक्नेछ । त्यस्तो अवस्थामा सम्बन्धित करदाताले त्यस्तो जानकारी पाएको मानिनेछ ।

३२. दर्ता नभएको व्यक्तिले उठाएको करको निर्धारण रअसुली: (१) दर्ता नभएको कुनै व्यक्तिले कर उठाएमा निजले ऐनको दफा १५ को उपदफा (२) बमोजिम उठाएको करको निर्धारण नियम २९ मा उल्लेख भए बमोजिमको प्रक्रिया अपनाइ करको निर्धारण गरिनेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम निर्धारण गरिएको कर त्यस्तो कर उठाउने दर्ता नभएको व्यक्तिले कर निर्धारण आदेश जारी भएको मितिले सातदिन भित्र बुझाउनु पर्नेछ ।

३३. प्रयोग भैसकेका वस्तुहरूको कर निर्धारण तरीका: (१) प्रयोग भैसकेका वस्तुहरूको कर निर्धारण त्यस्ता वस्तुहरूको विक्री मूल्य र खरिद मूल्यबीचको बचतमा मात्र गरिनेछ । त्यस्ता वस्तुको विक्रेताले देहाय बमोजिमका स्थायी अभिलेख त्यस्ता वस्तु खरिद वा विक्री गर्दाकै अवस्थामा तयार गरी राख्नुपर्नेछ ।

(क) खरिदसम्बन्धी

(अ) खरिद मिति,

(आ) वस्तुको पूर्ण जानकारी हुने किसिमको व्यहोराको उल्लेख,

(इ) कर बाहेकको खरिद मूल्य,

(ई) करको दर,

(उ) करको रकम,

(ऊ) तिरेको कूल रकम ।

(ख) विक्री सम्बन्धी

(अ) विक्री भएको मिति,

- (आ) कर बाहेकको विक्री मूल्य,
- (इ) खरिद मूल्य र विक्री मूल्य बीचको फरक,
- (ई) करको दर,
- (उ) करको रकम,
- (ऊ) प्राप्त गरेको कूल रकम ।

(२) उपनियम (१) मा उल्लेख गरेको खरिद मूल्य भन्नाले कर सहितको मूल्यलाई जनाउनेछ ।

(३) प्रयोग भैसकेका प्रत्येक वस्तुहरूको खरिद मूल्य दश हजार रुपैयाँभन्दा बढी भएमा छुट्टै छुट्टै खरिद वा विक्री अभिलेख राख्नु पर्नेछ ।

(४) दर्ता भएको व्यक्तिले उपनियम (१), (२) र (३) मा उल्लेख भएको अभिलेख सन्तोषजनक ढंगले राखेको नपाइएमा त्यस्तो करदाताले विक्री गरेको कूल विक्री मूल्यमा कर लगाइ अर्को कर विवरणसँगै त्यस्तो कर दाखिल गर्ने गरी कर अधिकृतले लिखित आदेश दिन सक्नेछ ।

३४. पुनरावेदन दिनुअघि कर विवरण पेश गर्नु पर्ने: नियम २९ बमोजिम गरिएको कर निर्धारण उपर करदाताले पुनरावेदन दिनुअघि आफ्नो सो अवधिको कर विवरण सम्बन्धित कर अधिकृत समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

३५. काबुबाहिरको परिस्थिति: (१) ऐनको दफा १९ को उपदफा (४) को प्रयोजनको लागि देहायको अवस्थालाई काबुबाहिरको परिस्थिति मानिनेछ:-

- (क) कर बुझाउनु पर्ने व्यक्ति विरामी परी अशक्त भएमा निको भएको मितिले सात दिनसम्म,
- (ख) कर बुझाउनु पर्ने व्यक्तिले क्रिया बस्नु परेमा क्रिया समाप्त भएको मितिले सात दिनसम्म,
- (ग) कर बुझाउनु पर्ने स्वास्नीमानिस सुत्केरी भएमा सुत्केरी भएको मितिले पैंतीस दिनसम्म,

- (घ) कर बुझाउनु पर्ने व्यक्तिको मृत्यु भएमा वा बौलाएमा वा बेपत्ता भएमा त्यस्तो भएको मितिले पैंतीस दिनभित्र निजको हकवाला वा संरक्षकले निवेदन गरेमा त्यस्तो निवेदन प्राप्त भएको मितिले सात दिनसम्म,
- (ङ) बाढी, पहिरो, हिउँ वा अन्य त्यस्तै कारणबाट बाटो बन्द भै मूल्य अभिवृद्धि कर कार्यालयमा आउन नसकेको अवस्थामा बाटो खुलेको मितिले सात दिनसम्म,
- (च) यातायातको साधन पूर्ण रूपमा बन्द भई आउन नसकेको अवस्था भएमा त्यस्तो बन्द समाप्त भएको भोलिपल्टसम्म ।
- ३५ (छ) आगलागी, भूकम्प जस्ता दैवि विपत्तिका कारण काबुवाहिरको परिस्थिति सृजना भएमा सो विपत्ति परेको मितिले तीस दिनसम्म ।

(२) उपनियम (१) को खण्ड (ख), (ग), ३६(घ), (ङ) र (छ) मा उल्लेख भए बमोजिम काबुवाहिरको परिस्थिति परी थप म्याद माग्नु परेमा सम्बन्धित गाउँ विकास समिति वा नगरपालिकाको सिफारिश समेत पेश गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (१) को खण्ड (च) मा उल्लेख भए बमोजिमको अवस्था परी थप म्याद माग्नु आउँदा जुन ठाउँमा यातायातको साधन बन्द भएको हो सो ठाउँसँग सम्बन्धित गाउँ विकास समिति वा नगरपालिकाको सिफारिश समेत पेश गर्नु पर्नेछ ।

३६. **थप दस्तुर मिनाहाको लागि निवेदन दिने म्याद:** (१) ऐनको दफा १९ को उपदफा (४) बमोजिम थप दस्तुर मिनाहाको लागि कर तिर्नु पर्ने म्याद भुक्तान भएको मितिले तीस दिनभित्र महानिर्देशक समक्ष अनुसूची-१३ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको म्यादभित्र निवेदन नदिएमा थप दस्तुर मिनाहा दिइने छैन ।

३५ बाह्रौँ संशोधनद्वारा थप ।

३६ बाह्रौँ संशोधनद्वारा संशोधित ।

३७. कर निर्धारणको अवधि: ऐनको दफा २० को उपदफा (४) बमोजिमको अवधि गणना गर्दा करको सम्बन्धमा कुनै अदालतमा निवेदन परी स्थगन आदेश जारी भएको अवस्थामा सोको निर्णय नभएसम्मको अवधि कटाइ गणना गरिनेछ ।

३८. .... ३७

## परिच्छेद-८

### कर कट्टी तथा कर फिर्तासम्बन्धी व्यवस्था

३९. कर कट्टी गर्न पाइने: (१) दर्ता भएको व्यक्तिले कुनै वस्तु वा सेवा आपूर्ति गर्दा संकलन गरेको करबाट सो महिना वा सोभन्दा अगाडि आफ्नो कर लाग्ने वस्तु वा सेवा आयात वा प्राप्त गर्दा तिरेको कर देहायको अवस्थामा कट्टी गर्न पाउनेछ :-

- (क) कर कट्टी दावी गरिएको वस्तु वा सेवा कर योग्य व्यवसायसँग प्रत्यक्ष रूपमा सम्बन्धित भएमा ।
- (ख) आन्तरिक खरिद गरिएको भए नियम १७ बमोजिमको कर बिजक प्राप्त गरेको भएमा ।
- (ग) आयात गरिएको भए आयात गर्दा कर तिरेको प्रमाणित गर्ने आयात सम्बन्धी कागजातहरू भएमा ।

**स्पष्टीकरण**: यस खण्डको प्रयोजनको लागि “आयातसम्बन्धी कागजातहरू” भन्नाले प्रज्ञापनपत्र, नगदी रसीद, सामानको बिजक <sup>३८</sup> तथा भन्सारको बाटो भई आयत नहुने सेवाको आपूर्तिको हकमा सेवाको बिजक र विभागले समय समयमा तोकेको तत्सम्बन्धी अन्य कागजातहरू सम्भन पर्छ ।

(२) यस नियमबमोजिम कर कट्टी गर्दा एकपटक मात्र गर्न पाइनेछ । यसरी कर कट्टी गर्दा दावी गरिएको मितिभन्दा एक वर्ष अगाडिसम्मको बिजक वा आयातसँग सम्बन्धित कागजातहरू हुनु पर्नेछ ।

३७ दशौं संशोधनद्वारा खारेज ।

३८ सातौं संशोधनद्वारा थप ।

(३) दर्ता भएको व्यक्तिले प्रत्येक कर अवधिको कर विवरण पेश गर्दा निजले वस्तु बिक्री गर्दा संकलन गरेको करबाट वस्तु खरिद वा आयात गर्दा तिरेको कर कटाइ बाँकी रहेको रकम कर विवरणसाथ कर कार्यालयमा दाखिल गर्नु पर्नेछ ।

(४) दर्ता भएको व्यक्तिले खरिद वा आयात गर्दा तिरेको कर रकम निजले बिक्री गर्दा संकलन गरेको रकमभन्दा बढी भएमा त्यस्तो बढी भएको जति रकम अर्को कर अवधिमा कट्टी गर्न पाउनेछ । यसरी अर्को कर अवधिमा कट्टी गर्न पाउने रकम लगातार छ महिनासम्म बाँकी रहेमा एकमुष्ट फिर्ता पाउन निजले अनुसूची-१४ बमोजिमको ढाँचामा कर अधिकृत समक्ष दरखास्त दिनु पर्नेछ । यस्तो दरखास्त प्राप्त भएपछि कर अधिकृतले नियम ४५ बमोजिम बाँकी कर फिर्ता दिनु पर्नेछ ।

(५) दर्ता भएको व्यक्तिले कुनै महिनामा बिक्री गरेको कूल मासिक बिक्रीको पचास प्रतिशतभन्दा बढी निर्यात गरेमा सो महिनाका लागि बढी भएको कट्टी गर्नु पर्ने कर फिर्ता पाउन निजले अनुसूची-१५ बमोजिमको ढाँचामा निर्यातसँग सम्बन्धित आवश्यक कागजातहरू समेत संलग्न राखी कर अधिकृत समक्ष दरखास्त दिनु पर्नेछ । कर अधिकृतले त्यस्तो दरखास्त प्राप्त गरेपछि नियम ४५ बमोजिम बाँकी कर फिर्ता दिनु पर्नेछ । यसरी बाँकी कर फिर्ता दिने निर्णय गर्दा कर अधिकृतले देहायका कुराहरूमा ध्यान दिनु पर्नेछ:-

(क) खरिद वा आयातमा कर तिरेको छ, छैन ।

(ख) पहिले पेश गर्नु पर्ने कर विवरण पेश गरेको छ, छैन र पेश गरेको भए त्यस्तो कर विवरणबाट कर फिर्ताको दावी पुष्टि हुन्छ, हुँदैन ।

<sup>३९</sup>**स्पष्टीकरण:** यस उपनियमको प्रयोजनको लागि “निर्यातसँग सम्बन्धित कागजातहरू” भन्नाले वस्तु विनिमयको हकमा निर्यात प्रमाणपत्र, सामान प्राप्त गरेको प्रमाणपत्र, प्रतितपत्र र आयात प्रमाणपत्र र निर्यातको हकमा निर्यात प्रमाणपत्र, सामान प्राप्त गरेको प्रमाणपत्र, भुक्तानी प्रमाणपत्र र प्रतितपत्र सम्भन्धित ।

<sup>३९</sup> सातौं संशोधनद्वारा संशोधित ।

४० ३९क. नोक्सान भएको वस्तुमा तिरेको कर कट्टी गर्ने : (१) कुनै वस्तु आगजनी, चोरी, दुर्घटना, टुटफुट, ध्वंसात्मक गतिविधिका कारणले हानी नोक्सानी हुन गई त्यस्तो वस्तुको मौज्जातबाट लगत कट्टा गर्नु परेमा वा कम मूल्यमा बिक्री गर्नु पर्ने भएमा प्रमाण सहित त्यस्तो अवस्था भएको मितिले तीस दिनभित्र त्यस्तो वस्तुमा तिरेको कर कट्टी गर्नको लागि आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम परेको निवेदन छानविन गर्दा हानी नोक्सानी भएको देखिएमा कर अधिकृतले त्यस्तो हानी नोक्सानी भएको वस्तुमा तिरेको करकट्टी गर्न दिन सक्नेछ ।

तर बीमा गरिएको वस्तुको हकमा क्षतिपूर्ति प्राप्त गरेको हदसम्म हुने रकम करदाता स्वयंले करकट्टी गर्न सक्नेछ ।

४०. कर कट्टी सम्बन्धी अन्य व्यवस्था: (१) कर कट्टी गरिएको वस्तुहरू स्टकमा रहेको छ भने त्यस्तो वस्तुहरू कर अधिकृतले हेर्न चाहे वा गणना गर्न चाहेमा करदाताले देखाउनु वा गणना गर्न दिनुपर्नेछ । कर अधिकृतले त्यस्ता वस्तुहरू हेर्दा वा गणना गर्दा त्यस्तो वस्तुहरू कर लाग्ने कारोबारमा प्रयोग भएको नपाएमा वा स्टकमा रहनु पर्नेमा स्टकमा रहेको नपाएमा त्यस्ता वस्तुहरू प्रचलित बजार मूल्यमा बिक्री भएको मानिनेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम बिक्री भएका वस्तुहरूमा लाग्ने कर दाखिल गर्न सम्बन्धित करदातालाई कर अधिकृतले आदेश दिन सक्नेछ । त्यस्तो कर रकम कर अधिकृतले तोकेको महिनाको कर विवरण सँग दाखिल गर्नु पर्नेछ ।

तर कर अधिकृतको विचारमा त्यस्तो कर तत्कालअसुल नगरेअसुल हुन नसक्ने अवस्था छ भने तुरुन्त करदाताबाट दाखिल गर्न लगाउन सक्नेछ ।

(३) कुनै करदाताले करलाग्ने वस्तु वा सेवा तथा कर छुट भएका वस्तु वा सेवा दुबैको कारोबार गरेको रहेछ भने त्यस्तो करदाताले कर लाग्ने वस्तु वा सेवासँग प्रत्यक्ष रूपमा सम्बन्धित खरिद वा आयातमा तिरेको कर मात्र कट्टी गर्न पाउनेछ ।

(४) कर लाग्ने वा कर छुट भएको दुबै प्रकारका वस्तु वा सेवाको कारोबार गर्ने करदाताले उपनियम (३) बमोजिम कर लाग्ने वस्तु वा सेवाको बिक्रीसँग खरिद वा

आयात भएका वस्तुको प्रत्यक्ष सम्बन्ध स्थापित गर्न नसकेमा त्यस्तो करदाताले विक्री गरेको कुल मूल्यमध्ये कर लाग्ने कारोबारको मूल्यको समानुपातिक हिसाबबाट खरिद वा आयातमा तिरेको कर कट्टी गर्न सक्नेछ ।

(५) उपनियम (४) बमोजिम करको गणना गर्दा समानुपातिक रूपमा गणना हुन नसक्ने भन्ने कर अधिकृतलाई लागेमा निजले अर्को बैकल्पिक तरीकाद्वारा गणना गर्न विभागसँग निर्देशन माग गर्न सक्नेछ ।

४१. कर कट्टी गर्न नपाईने वस्तु वा सेवाहरू: (१) ऐनको दफा १७ को प्रयोजनको लागि देहायका वस्तु वा सेवाहरूको हकमा कर कट्टी गर्न पाईने छैन:-

- (क) पेय पदार्थ,
- (ख) अल्कोहल वा अल्कोहल मिश्रित पेय पदार्थ जस्तै रक्सी, वीयर,
- (ग) सवारी साधनको लागि हल्का पेट्रोलियम (पेट्रोल) इन्धन,
- (घ) मनोरञ्जन खर्च,

(२) देहायका वस्तुहरूमा देहायबमोजिम अनुपातमा कर कट्टी गर्न पाइनेछ:-

- (क) ४१ .....
- (ख) अटोमोवाइल्समा खरिद मूल्यको ४० प्रतिशत ।
- (ग) ४२ .....

**स्पष्टीकरण:** खण्ड (ख) को प्रयोजनको लागि “अटोमोवाइल्स” भन्नाले कुनै पनि तीन वा सोभन्दा बढी पांग्रा भएको सडकमा गुड्ने यात्रुवाहक सवारीको साधन सम्भन्तुपर्छ ।

४१ पाँचौँ संशोधनद्वारा भिकिएको ।

४२ पाँचौँ संशोधनद्वारा भिकिएको ।

(३) दर्ता भएको व्यक्तिले उपनियम (१) वा (२) को आपूर्ति गर्ने कार्य नै मुख्य रूपमा गर्ने भएमा यस नियमावलीमा व्यवस्थित प्रक्रियाबमोजिम कर कट्टी गर्न बाधा पर्ने छैन ।

४२. **बिक्री कर कट्टी सम्बन्धी व्यवस्था:** ऐन प्रारम्भ हुनुभन्दा अगाडि देहायबमोजिमका मौज्दातमा रहेका वस्तुहरूमा तिरेको बिक्री कर मात्र कट्टी गर्न पाइनेछ :-

- (क) पुनः बिक्रीको लागि करदाताले ल्याएका वस्तुहरूमा,
- (ख) व्यापारको लागि आंशिक रूपमा उत्पादित तथा सह उत्पादित वस्तुहरू तथा सेवाहरूमा,
- (ग) कच्चा पदार्थ, सहायक कच्चा पदार्थहरू र पैकिंग वस्तुहरूमा ।

४३. **निवेदन दिनु पर्ने:** <sup>४३</sup>(१) करदाताले आफू दर्ता हुँदाका वखत मौज्दातमा रहेका वस्तुमा लागेको कर कट्टी गर्नको लागि अनुसूची-१६ बमोजिमको ढाँचामा कर अधिकृत समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम <sup>४४</sup>..... कर कट्टीको दाबी गर्दा <sup>४५</sup>..... कर तिरेको बिजकहरू र अन्य प्रमाण कागजातहरू समेत आफू दर्ता भएको पन्ध्र दिनभित्र पेश गर्नु पर्नेछ । यस नियममा उल्लिखित प्रमाण कागजातको अभावमा उपनियम (१) बमोजिम कर कट्टी गर्न दिइने छैन ।

(३) उपनियम (१) बमोजिमको दाबी कर अधिकृतद्वारा संशोधन वा खारेज भएमा वा त्यस्तो कर पहिला नै कट्टा गरिएको पाइएमा ऐन र यस नियमावली बमोजिम कर अधिकृतले त्यस्तो करदातालाई कारवाई गर्न सक्नेछ ।

(४) यस नियम बमोजिमको दाबी कर अधिकृतद्वारा स्वीकृत भएमा सम्बन्धित करदाताले उपनियम (१) बमोजिम दाबी गरेको रकम नियम ३९ को उपनियम (४) बमोजिम कट्टी गर्न पाउनेछ ।

<sup>४३</sup> पाँचौँ संशोधनद्वारा संशोधित ।

<sup>४४</sup> पाँचौँ संशोधनद्वारा भिक्तिएको ।

<sup>४५</sup> पाँचौँ संशोधनद्वारा भिक्तिएको ।

४४. प्रयोग भैसकेका वस्तुहरूको कर कट्टी सम्बन्धी व्यवस्था: ऐनको दफा १७ को उपदफा (५) को प्रयोजनको लागि प्रयोग भै सकेका वस्तुहरू मध्ये दर्ता नभएको व्यक्तिसँग खरिद गरेका वस्तुहरू र दर्ता भएको व्यक्ति भए पनि ऐनको दफा १७ मा परेका र व्यक्तिगत प्रयोगमा समेत ल्याइएका वस्तुहरूको खरिदमा तिरेको कर कट्टी गर्न पाइने छैन ।

४५. कर फिर्तासम्बन्धी व्यवस्था: (१) ऐनको दफा २४ को उपदफा (३) र (४) वा दफा २५ को प्रयोजनको लागि कर फिर्ता दिंदा कर अधिकृतले करदाताबाट फिर्ताका लागि पेश गरिएका प्रमाणहरू तुरुन्त छानवीन गरी दर्ता भएको मितिले तीस दिनभित्र फिर्ता दिनु पर्नेछ ।

(२) <sup>४६</sup>ऐनको दफा २४ को उपदफा (३) वा दफा २५ बमोजिम प्राप्त हुन आएको प्रमाणहरू पुनः छानवीन गर्नु पर्ने आवश्यकता भए सो अविलम्ब गरी पन्ध्र दिनभित्र फिर्ता दिनु पर्नेछ । फिर्ता दिंदा बीस हजार रुपैयाँभन्दा बढी भएमा निजको बैंक खातामा नै जम्मा हुने गरी भुक्तानी गर्नु पर्नेछ ।

(३) ऐनको दफा २५ को उपदफा (१) को खण्ड (क), (ख) र (ग) को प्रयोजनको लागि दर्ता नभएको व्यक्तिले कर फिर्ता माग गर्दा क्रमशः अनुसूची-१७, अनुसूची-१८ र अनुसूची-१९ को ढाँचामा सोभै विभागमा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

४६. फिर्ता नहुने: ऐन र यस नियमावली बमोजिम <sup>४७</sup>..... नक्कल लिनु पर्ने निर्णय आदेश, फैसला, पर्चा वा अन्य कागजातहरू लेखा अवधि समाप्त भएको मितिले तीन वर्षभित्र निवेदन नदिएमा दिईने छैन ।

<sup>४८</sup>४७ ब्याजको दर : ऐनको दफा २४ को उपदफा (५) को प्रयोजनकोलागि नेपाल सरकारले दिने ब्याजको दर वार्षिक पन्ध्र प्रतिशत हुनेछ । यस्तो ब्याज रकम ऐनको दफा २४ को उपदफा (३) र (४) बमोजिम फिर्ता माग गरेको मितिले साठी दिनपछि मात्र गणना गरिनेछ ।

४६ दशौं संशोधनद्वारा संशोधित ।

४७ आठौं संशोधनद्वारा भिकिएको ।

४८ दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

## परिच्छेद-९

### आयात निर्यातसम्बन्धी व्यवस्था

४८. आयातमा कर लाग्ने: (१) नेपालभित्र आयात हुने <sup>४९</sup>वस्तु वा सेवामा नेपालभित्र आपूर्ति भएको <sup>५०</sup>वस्तु वा सेवामा लाग्ने दरले कर लाग्नेछ ।

(२) आयात हुने वस्तु वा सेवामा कर निर्धारण गर्ने प्रयोजनको लागि मूल्य कायम गर्दा ऐनको दफा १२ को उपदफा (५) र (६) बमोजिमको प्रक्रिया अपनाइ मूल्य कायम गरिनेछ ।

(३) आयात भएको वस्तुको मूल्य आयात हुँदाका अवस्थामा कायम गर्न नसकिएमा त्यस्ता वस्तुहरूमा लाग्ने सबै प्रकारका कर वा महसूललाई पुग्ने गरी धरौटी लिएर मात्र त्यस्ता वस्तु नेपालभित्र ल्याउने अनुमति दिइनेछ । दर्ता भएको व्यक्तिले आयात गरेको वस्तु वा सेवाको मूल्य कायम नभएसम्म त्यस्तो वस्तु वा सेवामा तिरेको कर कट्टी गर्न पाउने छैन ।

(४) कुनै वस्तु आयात गर्दा धरौटी राखी आयात गरिएको भए मूल्य एकीन भएको मितिले एक वर्षसम्म मात्र कर कट्टी दाबी गर्न सकिनेछ ।

४९. अस्थायी आयातसम्बन्धी व्यवस्था: (१) भन्सार महसूल नलाग्ने गरी पछि फिर्ता हुने शर्तमा आयात भएका वस्तुहरूमा भन्सारले कायम गरेको अनुमानित मूल्यका आधारमा पछि माल वा वस्तु फिर्ता भएपछि धरौटी रकम फिर्ता हुने गरी लाग्ने कर वापत धरौटी लिई आयात गर्न अनुमति दिइनेछ ।

(२) अस्थायी आयात महसूल लाग्ने गरी अस्थायी रूपमा आयात भएका माल वा वस्तुमा महसूलमै कर लाग्नेछ ।

५०. महानिर्देशकले रेखदेख र व्यवस्थापन गर्न सक्ने: ऐनको दफा २८ बमोजिमअसुली हुने करको रेखदेख र व्यवस्थापन महानिर्देशकबाट <sup>५१</sup>हुनेछ । महानिर्देशकले आवश्यक देखेमा

४९ सातौँ संशोधनद्वारा संशोधित ।

५० सातौँ संशोधनद्वारा संशोधित ।

५१ दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

आयात भएको वस्तु वा सेवाको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने प्रयोजनको लागि देहाय बमोजिमको काम कारवाही गर्न कर अधिकृतलाई आदेश दिन सक्नेछः-

- (क) आयात भएको माल वा वस्तुको नमूना लिई उचित र पर्याप्त किसिमबाट कर लगाइएको कुराको निश्चित गर्ने र त्यस्तो नमूना लिएको सामान उचित समयभित्र सम्बन्धित करदातालाई फिर्ता दिने,
- (ख) उचित समयमा कारोबारसँग सम्बन्धित स्थल, घर, गोदाम, पसल आदिमा प्रवेश गर्ने, निरीक्षण गर्ने, तलासी लिने तथा सम्बन्धित व्यक्तिसँग सोधपुछ गर्ने,
- (ग) खरिद, बिक्री वा पैठारीसँग सम्बन्धित कागजातहरू आफ्नो कब्जामा लिने, नक्कल लिने, निरीक्षण गर्ने, हटाउने तथा सम्बन्धित करदाताको अनुरोधमा उचित देखिएमा उचित समयभित्र हटाइएका कागजातहरूको सूची र अन्य कागजातहरू फिर्ता दिने ।

५१. आयातमा प्राप्त भएको रकमको विशेष व्यवस्था: (१) ऐनको दफा २४ र २५ को प्रयोजनको लागि भन्सार विन्दुमा संकलित सम्पूर्ण कर रकम मूल्य अभिवृद्धि कर कोषको खातामा दैनिक रूपमा जम्मा गर्नु पर्नेछ, र सोको विवरण भन्सार कार्यालयले तीन दिनभित्र नजीकको मूल्य अभिवृद्धि कर कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको कोषमा जम्मा हुन आएको रकमबाट विभागले आदेश दिएको रकम फिर्ता दिई बाँकी रहने रकम दैनिक रूपमा तोकिएको राजस्व खातामा जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

(३) कोषको संचालन गर्ने, बैंक खाता खोल्ने, कोषबाट खर्च लेख्ने र राजस्व जम्मा गर्ने कार्यविधि महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

## परिच्छेद-१०

### सम्पत्ति रोक्का, लिलाम बिक्री र खान तलासी सम्बन्धी व्यवस्था

५२. सम्पत्ति रोक्कासम्बन्धी व्यवस्था: (१) ऐन र यस नियमावली बमोजिम बुझाउनु पर्ने कर, दस्तुर र ब्याज करदाताले नियम ३० बमोजिमको म्यादभित्र नबुझाएमा कर अधिकृतले ऐनको दफा २१ अन्तर्गत अनुसूची-२० मा उल्लेख भएबमोजिम

महानिर्देशकबाट अनुमति प्राप्त गरी बक्यौता कर, दस्तुर, जरीवाना र ब्याजअसुल गर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) को प्रयोजनको निमित्त करदाताको सम्पत्ति कब्जा वा लिलाम गर्दा देहायबमोजिम गर्नु पर्नेछः

- (क) सूचना दिईसकेपछि करदाताको चल वा अचल सम्पत्ति कर दाखिल नगरेसम्म बिक्री वितरण वा हक हस्तान्तरण गर्न नपाउने गरी रोक्का राख्न सम्बन्धित कार्यालयमा रोक्का गर्न लेखी पठाउने ।
- (ख) करदाताको कुनै सम्पत्ति कुनै व्यक्ति विशेषको संरक्षणमा वा साथमा छ भन्ने कर अधिकृतले थाहा पाएमा त्यस्तो सम्पत्ति रोक्का गर्न सम्बन्धित व्यक्तिलाई कर अधिकृतले यस नियमको अधीनमा रही आदेश दिने ।

५३. लिलाम बिक्री सम्बन्धी व्यवस्था: (१) नियम ५२ बमोजिमको कारवाई गर्दा पनि करअसुल नभएमा कर अधिकृतले देहाय बमोजिमको प्रक्रिया पुर्याई करदाताको सम्पत्ति पूर्ण वा आंशिक रूपमा लिलाम बिक्री गरी करअसुल गर्न सक्नेछः-

- (क) लिलाम बिक्री गर्नु पर्ने सम्पत्ति एकीन गरी सो सम्पत्ति र लिलाम बिक्री गर्नु पर्ने कारण तथा लिलाम बिक्री हुने स्थान र मिति समेत उल्लेख भएको सूचना लिलाम हुने मितिभन्दा कम्तिमा पन्ध्र दिन अगावै सार्वजनिक रूपमा प्रकाशित गर्ने ।
- (ख) लिलाम गर्दा लिलाम बिक्री गर्ने वस्तु रहेको स्थानको गाउँ विकास समिति वा महा/उप-महा/नगरपालिकाको एक जना प्रतिनिधि वा नजीकको सरकारी कार्यालयको एक जना प्रतिनिधि र सम्भव भएसम्म करदाता वा निजको प्रतिनिधि समेतलाई साक्षी राख्ने ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम लिलाम बिक्री गरी प्राप्त हुन आएको रकमबाट सर्वप्रथम लिलामसम्बन्धी सम्पूर्ण खर्चअसुल गरी बाँकी रहन आएको रकमबाट करदाताले

तिर्नु पर्ने कर, दस्तुर, जरीवाना र ब्याजको रकमअसुल उपर गरी बढी भएजति रकम करदातालाई फिर्ता गर्नुपर्नेछ।

(३) उपनियम (१) र (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि करदाताको सम्पत्ति लिलाम हुनु अगावै करदाताले लिलामसम्बन्धी सम्पूर्ण खर्च, तिर्नु बुझाउन पर्ने कर, दस्तुर, जरीवाना र ब्याज समेतको सम्पूर्ण रकम दाखिल गर्न ल्याएमाअसुल उपर गरी लिलाम बिक्री बन्द गर्नुपर्नेछ।

(४) नियम ५२ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि करदाताले तिर्नुपर्ने करअसुल गर्न बाँकी छँदै कुनै बैंक वा वित्तीय संस्थामा निजको नाममा रकम जम्मा भएको जानकारी कर अधिकृतलाई प्राप्त भई त्यस्तो रकम असुल भएमा सो बाँकी कारवाही बन्द गर्नु पर्नेछ।

(५) आंशिकअसुली हुने भएमा क्रमशः लिलामसम्बन्धी खर्च, ब्याज, दस्तुर, जरीवाना र करको रकम असुल गरिनेछ।

**५४. तुरुन्त लिलाम गर्ने:** नियम ५२ बमोजिम सम्पत्ति रोक्का रहेको सम्बन्धमा कुनै अदालतमा निवेदन वा पुनरविदत्त परी रोक्का रहने अवधि लामो हुन गई रोक्का रहेको सम्पत्ति सङ्गे, विग्रने वा नष्ट हुने देखिएमा कर अधिकृतले त्यस्तो माल वा वस्तु तुरुन्त लिलाम बिक्री गरी आएको रकमको आम्दानी बाध्नु पर्नेछ र रोक्का रहेको रकम पछि अदालतको निर्णयबाट करदाताले फिर्ता पाउने ठहरिएमा लिलाम बिक्रीबाट प्राप्त भएको रकम मात्र निजलाई फिर्ता दिइनेछ। करदाताले माल वा वस्तु नै पाउँ भनी दाबी गर्न सक्ने छैन।

**५५. खान तलासीको कार्यविधि:** (१) ऐनको दफा २३ को उपदफा (२) को खण्ड (ख) बमोजिम खानतलासी लिनु पर्दा देहायबमोजिम गर्नु पर्नेछ:-

(क) जुन विषयको सम्बन्धमा खानतलासी गर्न लागेको हो सो विषयसँग सम्बन्धित कुनै कागजात वा वस्तु कुनै घर वा अरु कुनै ठाउँमा फेला पर्ने सम्भावना छ भनी विश्वास गर्नु पर्ने मनासिब माफिकको कारण भएमा र सो वस्तु सो घर वा ठाउँको तुरुन्त तलासी नलिएको खण्डमा प्राप्त नहुने आशंका भएमा वा जाँच गर्न तत्कालै आवश्यक भएमा कर अधिकृतले

आफै वा अन्य कर्मचारी खटाइ त्यस्तो घर वा स्थानको तलासी लिन वा लिन लगाउन सक्नेछ ।

(ख) खण्ड (क) बमोजिम तलासी लिने घर वा स्थलमा बसोबास गरिआएका वा सो घर वा स्थलको धनी वा संरक्षकलाई तलासी लिने व्यक्तिले तलासी लिन खोजेको कारण खोली सो कुराको सूचना दिनुपर्नेछ, र सो बमोजिम सूचना पाएपछि, त्यस्तो व्यक्तिले तलासी लिन आउने व्यक्तिलाई त्यस्तो घर वा स्थलमा प्रवेश गर्न दिनुपर्नेछ ।

(ग) खण्ड (ख) बमोजिम तलासी लिने घर वा ठाउँमा बस्ने व्यक्ति वा धनी वा संरक्षकले तलासी लिन आएका व्यक्तिलाई यस्तो घर वा स्थलमा प्रवेश गर्न नदिएमा तलासी लिने व्यक्तिले सो घर वा स्थलमा रहे बसेका स्वास्थ्यी मानिसहरूलाई त्यहाँबाट हट्ने सूचना र मत्तासिव समय दिई आवश्यकता अनुसार कुनै भ्याल ढोका, छेस्कीनी खोली, तोडी भित्र पसी तलासी लिन सक्नेछ ।

(घ) खण्ड (ग) बमोजिम तलासी लिंदा सम्बन्धित गाउँ विकास समिति/महा/उप-महा/नगरपालिकाको कम्तीमा एक जना सदस्य वा स्थानीय दुई जना व्यक्ति वा घरधनी वा उसको एक जना प्रतिनिधि वा कुनै एक जना साक्षी राखी तलासी लिनु पर्नेछ ।

(ङ) खण्ड (घ) बमोजिम साक्षी बस्ने मानिस फेला नपरेमा वा साक्षी वस्न इन्कार गरेमा सोही व्यहोराको कैफियत जनाइ तलासी लिने व्यक्तिले सही छाप गरेपछि, खण्ड (ग) को प्रक्रिया पूरा भएको मानिनेछ ।

(च) यस नियम बमोजिम तलासी लिंदा कुनै मानिसको शरीरको तलासी लिनु परेमा सो समेत लिन सकिनेछ, र तलासी लिनु पर्ने

व्यक्ति स्वास्थ्यमानिस भएमा निजको तलासी स्वास्थ्य मानिसबाटै लिनु पर्नेछ ।

- (छ) यस नियमबमोजिम तलासी लिंदा प्राप्त भएका मालवस्तु वा कागजातको विवरण तयार गरी तीन दिनभित्र विभाग समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

## परिच्छेद-११

### विविध

५६. नेपालभित्र आपूर्ति हुने वस्तु वा सेवाको सम्बन्धमा: नेपाल सरकार वा नेपाल सरकारको स्वामित्व भएको संघ, संस्था वा कार्यालय वा संवैधानिक निकायले नेपाल अधिराज्यभित्र एकपटकमा <sup>५२</sup>पाँच हजार रुपैयाँभन्दा बढीको कर लाग्ने वस्तु खरिद गर्दा वा सेवा प्राप्त गर्दा दर्ता भएको व्यक्तिसँग मात्र गर्नुपर्नेछ ।

५७. कुटनैतिक सुविधा सम्बन्धमा: ऐनको दफा २५ को उपदफा (१) को खण्ड (क) को प्रयोजनको लागि कुटनैतिक सुविधाप्राप्त व्यक्तिले परराष्ट्र मन्त्रालयले दिएको निस्सा समेत संलग्न राखी करको रकम फिर्ता पाउन विभाग समक्ष दरखास्त दिनु पर्नेछ ।

५८. निशुल्क सहयोग र सूचना: नेपाल सरकारले देहायका सहयोग तथा सूचना निशुल्क प्रदान गर्नेछः-

(क) कर प्रयोजनको निमित्त अपनाउनु पर्ने प्रक्रियाहरूको जानकारी,

(ख) करदाता शिक्षासम्बन्धी प्रकाशनहरू ।

<sup>५३</sup>५८क. कर सहयोगी राख्न सक्ने : (१) करदाताले कर सम्बन्धमा आवश्यक जानकारी तथा सहयोग लिन कर सहयोगी राख्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको कर सहयोगीको लागि आवश्यक पर्ने योग्यता, निजको स्तर लगायत अन्य व्यवस्था विभागले तोके बमोजिम हुनेछ ।

<sup>५२</sup> पाँचौँ संशोधनद्वारा संशोधित ।

<sup>५३</sup> आठौँ संशोधनद्वारा थप ।

५९. मूल्य अभिवृद्धि करसम्बन्धी बहस पैरवी: करसम्बन्धी कुनै मुद्दाको बहस पैरवी गर्नु पर्ने भए सरकारी वकीलबाट हुनेछ ।
६०. परिचयपत्रको ढाँचा: कर अधिकृतको परिचयपत्रको ढाँचा अनुसूची-२१ बमोजिम हुनेछ ।
६१. निर्देशिका बनाउने: ऐन तथा यो नियमावली कार्यान्वयन गर्न नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयले आवश्यक निर्देशिकाहरू बनाइ जारी गर्न सक्नेछ ।
६२. अनुसूचीमा थपघट तथा हेरफेर: नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी अनुसूचीहरूमा आवश्यक थपघट तथा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।
६३. खारेजी र बचाउ: (१) देहायका नियमहरू खारेज गरिएका छन्:
- (क) मनोरञ्जन कर नियमहरू, २०१८ ।
  - (ख) बिक्रीकर नियमहरू, २०२४ ।
  - (ग) ठेक्काकर नियमावली, २०२४ ।
- (२) उपनियम (१) मा उल्लेखित नियमहरूबमोजिम भए गरेको काम कारवाहीहरू यसै नियमावली बमोजिम भए गरेको मानिनेछन् ।

## ५४ अनुसूची-१

(नियम ३ को उपनियम (१) र (२) सँग सम्बन्धित)

नेपाल सरकार

आन्तरिक राजस्व विभाग

स्थायी लेखा नम्बर (PAN) का लागि दरखास्त

व्यक्तिगतरु.५१-को  
टिकट  
टांस्ने।

खण्ड (क)

श्री प्रमुखज्यू,

आन्तरिक राजस्व कार्यालय, ... ..।

म, निम्नानुसार विस्तृत विवरणसहित  आयकरका लागि मात्र वा  आयकर तथा मूल्य अभिवृद्धि करका लागि दर्ता गर्न चाहन्छु। यस फाराममा उल्लेख गरेका विवरणहरू मैले जानेबुझेसम्म ठीक छन्।

PAN 

कार्यालय प्रयोजनको लागि मात्र

\* चिह्न लागेको महल तपाईंलाई लागू हुने भएमा मात्र भर्नुहोला।

## १. आवेदकको परिचय

क) व्यक्तिको नाम

	पहिलो	बीचको	थर
नेपाली			
अंग्रेजी			

ख) जन्म मिति

ग) लिंग

 पुरुष महिला

घ) राष्ट्रियता

ड) करदाताको परिचय गराउने कागजात

कागजातको किसिम

परिचय पत्र नं.

जारी गर्ने कार्यालय र स्थान

जारी गरेको मिति

--	--	--	--

## २. पारिवारिक विवरण

क) पति/पत्नी/बाबु/बाजे/संरक्षक

	पहिलो	बीचको	थर
पति/पत्नी*			
बाबु			
बाजे			
संरक्षक*			

## ३. ठेगाना

स्थायी	पत्राचार गर्ने ठेगाना *
घर नं./लबक नं./वडा नं./टोल	
<input type="checkbox"/> म <input type="checkbox"/> उप(म) <input type="checkbox"/> नपा <input type="checkbox"/> गाविस	
जिल्ला	
क्षेत्र	
टेलिफोन नं.	पो.ब.नं.
फ्याक्स*	ई-मेल*

## ४. व्यावसायिक विवरण

	कार्यालय प्रयोजनको लागि मात्र

के तपाइले आयकर तिर्न छुट पाउनु भएको छ?  छ  छैन

छ भने कहिलेदेखि

५४ पाँचौं संशोधनद्वारा संशोधित।

## ५. व्यवसायिक विवरण (उपयुक्त अनुमान दिनुहोस्)

गत १२ महिनाको कारोवार      आगामी ३ महिनाको अनुमान

कूल कर लाग्ने कारोवार (निकासी समेत)		
कूल आयकर नलाग्ने कारोवार (निकासी समेत)		
कूल मू.अ.क. नलाग्ने कारोवार (निकासी समेत)		
कूल प्राप्त रकम		
कूल निर्धारणयोग्य आय		
कूल करयोग्य आय		
कूल निकासी		

यदि तपाईंको नाममा दर्ता भएका फर्महरू भए अनुसूची १ मा उल्लेख गर्नुहोस् ।

## ६. सम्पर्क व्यक्ति (आवेदकभन्दा फरक भएमा मात्र)

	पहिलो	बीचको	थर
नाम (नेपाली)			
नाम (अंग्रेजी)			
पद			
टेलिफोन			
फ्याक्स*		ई-मेल*	

## ७. मूल्यअभिबृद्धि कर दर्ता

क) के तपाईं स्वेइच्छाले दर्ता गर्नु चाहनु भएको हो?  हो  होइन      दर्ता लागु हुने मिति 

--	--	--

ख) मु.अ.क. सम्पर्क व्यक्ति (यदि माथि न ६ मा उल्लेख गरिएको व्यक्ति वाहेक भए मात्र उल्लेख गर्नुहोस्)

	पहिलो	बीचको	थर
नाम (नेपाली)			
नाम (अंग्रेजी)			
पद			
टेलिफोन			
फ्याक्स *		ई-मेल*	

८. आयकर दर्ता नं.

९. मु.अ.क. करदाता दर्ता नं.

१०. निवेदन मिति




११. आवेदकको दस्तखत

१२. औंठाको छाप

	दायाँ	बायाँ
--	-------	-------

### १३. कार्यालय प्रयोजनको लागि मात्र

(निवेदकले भर्नु नपर्ने)

#### आयकर

आयकर छुट पाएको हो?	<input type="checkbox"/> हो
दर्ता लागू हुने मिति	
स्वीकृत गर्ने अधिकृत	मिति
आन्तरिक राजश्व कार्यालय	
विदेशीको हकमा धरौटी राखेको रकम	

#### मूल्य अभिवृद्धि कर

दर्ता लागू हुने मिति	
आन्तरिक राजश्व कार्यालय (एरिया कोड)	
मू.अ.क.विवरण दाखिला गर्ने समय	

नेपाल कानून आयोग

स्थायी लेखा नम्बर (PAN) को लागि दरखास्त

साभेदारी फर्म/प्राइभेट लि.क./पब्लिक लि. क./सार्वजनिक संस्थान/सहकारी/

परोपकारी संस्था/अस्पताल/शैक्षिक संस्था/गैर सरकारी संस्था/अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था

खण्ड (ख)

श्री प्रमुखज्यू ।

आन्तरिक राजश्व कार्यालय ।

म, निम्नानुसार विस्तृत विवरणसहित  आयकरका लागि मात्र वा  आयकर तथा मूल्य अभिवृद्धि करका लागि दर्ता गर्न चाहन्छु । यस फाराममा उल्लेख गरेका विवरणहरू मैले जानेबुझेसम्म ठीक छन् ।

PAN

कार्यालय प्रयोजनको लागि मात्र

\* चिह्न लागेको महल तपाईंलाई लागू हुने भएमा मात्र भर्नुहोला ।

## १. आवेदकको परिचय

क) आवेदकको नाम छन्

नेपाली	
अंग्रेजी	

ख) दर्ता विवरणहरू

दर्ता मिति	कार्यालय र स्थान	दर्ता नं.

ग) कारोवार सुरु मिति वा सुरु हुने मिति

--	--

## २. मुख्य कार्यालयको ठेगाना

स्थान		पत्राचार गर्ने ठेगाना *
घर नं./ब्लक नं.		
वडा नं.		
टोल		
<input type="checkbox"/> म <input type="checkbox"/> उप-म <input type="checkbox"/> नपा <input type="checkbox"/> गाविस		
जिल्ला		
क्षेत्र		
टेलिफोन नं.		पो.ब.नं.
फ्याक्स*		ई-मेल*

## ३. कारोवारको मुख्य स्थान

(यदि मुख्य कार्यालय भन्दा फरक भएमा मात्र भर्नु होस्)

घ	स्थान	पत्राचार गर्ने ठेगाना *
घर नं./ब्लक नं./वडा नं./टोल		
<input type="checkbox"/> म <input type="checkbox"/> उप(म) <input type="checkbox"/> नपा <input type="checkbox"/> गाविस		
जिल्ला		
क्षेत्र		
टेलिफोन नं.		पो.ब.नं
फ्याक्स*		ई-मेल*

## ४. व्यवसायिक संस्थाका प्रकार

(एउटामा मात्र चिह्न  लगाउनुहोस्)

- |  |   |  |
|--|---|--|
| <input type="checkbox"/> प्राइभेट लि.कं.                   | <input type="checkbox"/> पब्लिक लि. कं. | <input type="checkbox"/> सहकारी          |
| <input type="checkbox"/> सार्वजनिक संस्थान                 | <input type="checkbox"/> साभेदारी फर्म  | <input type="checkbox"/> परोपकारी संस्था |
| <input type="checkbox"/> गैर सरकारी संस्था                 | <input type="checkbox"/> शैक्षिक संस्था | <input type="checkbox"/> अस्पताल         |
| <input type="checkbox"/> अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था | <input type="checkbox"/> अन्य           |  |

यदि साभेदारी फर्म हो भने अनुसूची ३ मा उल्लेख गर्नुहोस्

## ५. व्यवसायिक विवरण

कार्यालय प्रयोजनको लागि				

व्यवसायका शाखा वा शाखाहरू छन्  छैनन्  यदि व्यवसायका शाखा वा शाखाहरू छन् भने, अनुसूची २ भर्नुहोस्।के तपाईंले आयकर छुट पाउनु भएको छ?  छ  छैन 

--	--	--

  
छ भने कहिलेदेखि 

--	--	--

## ६. व्यवसायिक विवरण (उपयुक्त अनुमान दिनुहोस्)

गत १२ महिनाको कारोवार

आगामी ३ महिनाको अनुमान

	गत १२ महिनाको कारोवार	आगामी ३ महिनाको अनुमान
कूल कर लाग्ने कारोवार (निकासी समेत)		
कूल आय कर नलाग्ने कारोवार (निकासी समेत)		
कूल मू.अ.क. नलाग्ने कारोवार (निकासी समेत)		
कूल प्राप्त रकम		
कूल निर्धारणयोग्य आय		
कूल करयोग्य आय		
कूल निकासी		

### ७. प्रबन्ध निर्देशक/प्रमुख कार्यकारी अधिकृत

क) नाम

	पहिलो	वीचको	थर
नेपाली			
अंग्रेजी			

ख) नियुक्ति मिति

ग) राष्ट्रियता

घ) परिचय गराउने कागजात

कागजातको प्रकार	परिचय (पत्र नं.)	जारी गर्ने कार्यालय तथा स्थान	जारी गरेको मिति

ड ठेगाना

	स्थायी	पत्राचारगर्ने ठेगाना*
घर नं./ब्लक नं./वडा. नं./टोल		
<input type="checkbox"/> म <sup>२</sup> उप-म <sup>२</sup> नपा <sup>२</sup> गाविस		
जिल्ला		
टेलिफोन नं./ फ्याक्स*	ई-मेल*	पो.ब.नं.

८. आयकर प्रयोजनको लागि सम्पर्क व्यक्ति (प्रबन्ध निर्देशक / प्रमुख कार्यकारी अधिकृत बाहेक भएमा मात्र ।)

	पहिलो	वीचको	थर
नाम			
पद			
टेलिफोन			
फ्याक्स *		ई-मेल*	

### ९. मू.अ.क. दर्ता

क) के तपाईं स्वेच्छाले दर्ता गर्नु चाहनु भएको हो?

 हो

 होइन

दर्ता लागू हुने मिति

ख) मू.अ.क. सम्पर्क व्यक्ति (यदि माथि नं ७ मा उल्लेख गरिएको व्यक्ति बाहेक भए मात्र उल्लेख गर्नु होस् )

	पहिलो	वीचको	थर
नाम			
पद			
टेलिफोन			
फ्याक्स*		ई-मेल*	

१०. आयकर दर्ता नं.

११. मू.अ.क. करदाता दर्ता नं.

१२. निवेदन मिति

१३. आवेदकको दस्तखत

१४. संस्थाको छाप

--	--

क) दस्तखत गर्ने व्यक्तिको नाम

पहिलो

बीचको

थर

नेपाली			
अंग्रेजी			

ख) पद

 निर्देशक कोष(संचालक (ट्रेष्टी) कम्पनी सचिव साभेदार अधिकार प्राप्त कर्मचारी अन्य

१५. कार्यालय प्रयोजनको लागि मात्र

(आवेदकले भन्नु पर्ने)

आयकर

आयकर छुट पाएको हो?	<input type="checkbox"/> हो
दर्ता लागू हुने मिति	
स्वीकृत गर्ने अधिकृत	मिति
आन्तरिक राजश्व कार्यालय	
विदेशीको हकमा धरौटी राखेको रकम	

मूल्य अभिवृद्धि कर

दर्ता लागू हुने मिति	
आन्तरिक राजश्व कार्यालय (एरिया कोड)	
मू.अ.क.विवरण दाखिला गर्ने समय	

अनुसूची-२

५५ .....

नेपाल कानून आयोग

---

५५ पाँचौं संशोधनद्वारा खारेज ।

**५६ अनुसूची-३**  
(नियम ५ सँग सम्बन्धित)  
नेपाल सरकार  
अर्थ मन्त्रालय  
आन्तरिक राजस्व विभाग

फोटो

**स्थायी लेखा नम्बर (पान) दर्ता प्रमाण पत्र**

पान	<table border="1" style="width: 100%; height: 20px;"> <tr> <td style="width: 10%;"></td> </tr> </table>											मिति			
आन्तरिक राजस्व कार्यालय	<table border="1" style="width: 100%; height: 30px;"> <tr> <td colspan="10"></td> </tr> </table>											मू. अ. क. दर्ता मिति			
		दिन	महिना	साल											

करदाताको नाम  
कारोवारको नाम  
करदाताको प्रकार  
ठेगाना

व्यवसाय कारोवारहरू

.....  
करदाताको दस्तखत

.....  
कर अधिकृतको दस्तखत

**अतिरिक्त कारोवारहरू**

	कारोबारको नाम	ठेगाना	शुरु मिति	कर अधिकृतको दस्तखत
१				
२				
३				

## अनुसूची-४

(नियम ११ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित)

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

आन्तरिक राजस्व विभाग

### कारोवार हस्तान्तरण फाराम

यस दरखास्त फारामको दुवै खण्ड भर्नु पर्नेछ

खण्ड १	नयाँ करदाताले भर्नु पर्ने	खण्ड २	साविकको करदाताले भर्नु पर्ने
मैले/हामीले निम्नलिखित मितिमा चालू व्यवसायको रूपमा एउटा कारोवार मेरो/आफ्नो नियन्त्रणमा लिएको छु/छौं ।		मैले/हामीले निम्नलिखित मितिमा चालू व्यवसायको रूपमा एउटा कारोवार हस्तान्तरण गरी दिएको छु/छौं ।	
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: 100%;">मिति</div>		<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: 100%;">मिति</div>	
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: 100%;">कसबाट</div> <p>(साविक मालिकको नाम)</p>		<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: 100%;">कसलाई</div> <p>(नयाँ मालिकको नाम)</p>	
<p>मूल्य अभिवृद्धि कर विवरण फाराम १ मैले/हामीले यसैसाथ संलग्न गरेको छु/गरेका छौं । पहिले नै जम्मा गरिसकेको छु/छौं ।</p>		<p>उक्त मिति पछि मलाई/हामीलाई दर्ता हुने दायित्व रहने छैन । म/हामी दर्ता हुन योग्य रहने छैन/छैनौं । म/हामी स्वेच्छाले दर्ताको लागि गरेको आफ्नो अनुरोध फिर्ता लिन्छु/लिन्छौं ।</p>	
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: 100%;"> <div style="border: 1px solid black; width: 100%; height: 15px;"></div> </div> <p>दरखास्त मञ्जुर भएमा म/हामी निम्न लिखित कुरा गर्दछु/गर्दछौं :</p>		<p>यो दरखास्त मञ्जुर गरिएमा म/हामी निम्न कुराको घोषणा गर्दछु/गर्दछौं :</p>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>€ मूल्य अभिवृद्धि कर विवरणमा उल्लेखित सम्पूर्ण अवधि वापत तिर्नु पर्ने सबै मूल्य अभिवृद्धि कर सहित मेरो/हाम्रो पहिलो मूल्य अभिवृद्धि कर विवरण मूल्य अभिवृद्धि कर कार्यालयमा पेश गर्नेछु/गर्नेछौं ।</li> <li>€ साविकको मालिकले पेश गर्नु पर्ने तर नगरेका कुनै विवरण भए पेश गर्नेछु/गर्नेछौं ।</li> <li>€ व्यवसाय नामसारी हुनुअघि साविकको मालिकले गरेको आपूर्ति वापत तिर्नु पर्ने कुनै कर बाँकी भए सो लगायत उसले आफ्नो मौज्दात तथा सम्पति वापत तिर्नु पर्ने मूल्य अभिवृद्धि कर तिन मञ्जुर गर्दछु/गर्दछौं ।</li> <li>€ नामसारी मितिपछि कुनै अवधि वापत साविकको मालिकको नाममा पेश गरिएको कुनै विवरण मैले/हामीले पेश गरेको मान्ने छु/छौं ।</li> <li>€ मूल्य अभिवृद्धि कर कार्यालयले दर्ता नम्बर दिनुअघि साविकको मालिकलाई भुक्तानी गरेको कुनै रकमले उक्त रकम माथि मेरो/हाम्रो कुनै अधिकार भए सो पूरा गरेको मान्ने छु/छौं ।</li> </ul>		<ul style="list-style-type: none"> <li>€ दर्ता नम्बर नामसारी नगरिएको अवस्थामा मैले/हामीले दावी गर्न पाउने मैले/हामीले तिरका कुनै कर रकम दावी गर्ने अधिकार नयाँ मालिकलाई हुनेछ ।</li> <li>€ मूल्य अभिवृद्धि कर कार्यालयले नयाँ मालिकलाई गरेको कुनै भुक्तानीले उक्त रकम माथि मेरो/हाम्रो कुनै अधिकार भए सो पूरा हुनेछ ।</li> <li>€ मैले/हामीले मूल्य अभिवृद्धि कर सहित निम्न बमोजिम मूल्यांकन गरिएका मौज्दात तथा सम्पति आफुसँगै राखेको छु/छौं ।</li> </ul>	
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: 100%;">रु.</div>		<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: 100%;">रु.</div>	
<p>नामसारीको मितिपछि कुनै अवधि वापत साविकको मालिकको नाममा पेश गरिएको कुनै विवरण मैले/हामीले पेश गरेको मान्ने छु/छौं ।</p>		<p>नामसारीको मितिपछि मलाई/हामीलाई निम्न ठेगानामा सम्पर्क गर्न सकिनेछ :</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	
<p>दस्तखत _____</p> <p>(मालिक/साभेदार/सञ्चालक/कम्पनी सचिव/प्रशासक)</p> <p>मिति _____</p>		<p>दस्तखत _____</p> <p>(मालिक/साभेदार/सञ्चालक/कम्पनी सचिव/प्रशासक)</p> <p>मिति _____</p>	

**५७ अनुसूची - ५**  
(नियम १७ सँग सम्बन्धित)  
**कर विजकको ढाँचा**

विजक नम्बर: कारोबार मिति: / /  
विक्रेताको करदाता दर्ता नम्बर : विजक जारी भएको मिति: / /

विक्रेताको नाम :  
ठेगाना :  
क्रेताको नाम :  
ठेगाना :  
क्रेताको करदाता दर्ता नम्बर :  
भुक्तानीको तरिका : नगद/चेक/उधारो/अन्य  
(क) पर्यटकीय यातायात बाहेक अन्य कारोबारको लागि:

सि.नं.	विवरण	परिमाण	प्रति ईकाई मूल्य रु.	जम्मा मूल्य रु.
			..... प्रतिशतले छुट	
			कर लाग्ने मूल्य	
			..... प्रतिशतले कर	
			जम्मा	

(ख) पर्यटकीय यातायातको लागि:

सि.नं.	विवरण	परिमाण	प्रति ईकाई मूल्य रु.	कर योग्य मूल्य रु.	कर छुटको मूल्य रु.	जम्मा मूल्य रु.
		जम्मा				
			..... प्रतिशतले छुट			
			जम्मा मूल्य			
			..... प्रतिशतले दर			
			जम्मा			

५७ मिति २०५६।०।१९ को राजपत्रमा प्रकाशित सूचनाद्वारा हेरफेर ।

**५८ अनुसूची- ५क**  
(नियम १७ सँग सम्बन्धित)  
कर विजकको ढाँचा

विमक (कम्पनी) को नाम र ठेगाना:

विजक नं.

विमकको स्थायी लेखा नम्बर:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

कर विजक:

विमितको नाम:

ठेगाना:

विमितको स्थायी लेखा नम्बर:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

जारी मिति:

अभिकर्ता:

विवरण		रकम रु.
विमा लेख नं.	कभरनोट नं.	
सम्पुष्टी नं.	विमा शुल्क	
विमाङ्क रकम रु.	आतङ्ककारी कार्य, हूलदङ्गा तथा तोडफोड	
अवधि	देखि सम्म	नामसारी दस्तुर टिकट दस्तुर
		कर लाग्ने जम्मा मूल्य
		% मू.अ.कर
		कूल जम्मा

निमित्त: कम्पनीको नाम:

अधिकार प्राप्त दस्तखत:

### ५९ अनुसूची-५ख

(नियम १७ को उपनियम (१क) सँग सम्बन्धित)

#### कर विजकको ढाँचा

विजक नम्बर

विक्रेताको नाम :

ठेगाना :

फोन नं.:-

फ्याक्स नं. :(

विक्रेताको करदाता दर्ता नम्बर (PAN)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

क्रेताको नाम :

ठेगाना :

क्रेताको करदाता दर्ता नम्बर

(कर दर्ता नम्बर भएमा):

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

कारोवार मिति: / /

विजक जारी गरेको मिति: / /

ईमेल:-

वेब साइट:-

भुक्तानीको तरीका : नगद/चेक/उधारो

सि.नं.	विवरण	परिमाण	प्रति इकाई अन्तिम उपभोक्ता मूल्य रु.	जम्मा रकम रु.
		जम्मा रकम		
		मू.अ.कर ... प्रतिशत		
		छुट		
		खुद रकम		

विक्रेताको सही

**अनुसूची-६**  
(नियम १८ सँग सम्बन्धित)

**संक्षिप्त कर विजकको ढाँचा**

मिति : .....

विजक नम्बर :  
विक्रेताको नाम :  
ठेगाना :

करदाता दर्ता नम्बर

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

करको दर (प्रतिशत) :

सि.नं.	विवरण	परिमाण	मूल्य प्रति ईकाई	जम्मा मूल्य
			छुट	
			जम्मा मूल्य	

नोट: पाँच सय रुपैयाँभन्दा बढी कर लाग्ने मूल्यको वस्तु वा सेवाको विक्रीमा यो विजक जारी गरीने छैन ।

.....  
विक्रेताको सही  
नाम र ठेगाना

### अनुसूची - ७

(नियम २३ को उपनियम (१) को खण्ड (क) सँग सम्बन्धित)

मूल्य अभिवृद्धि कर लेखा

खरिद/आयात					विक्री/निर्यात				
मिति	विवरण	खरिद वा पैठारी मूल्य	करको दर	कर रकम	मिति	विवरण	विक्री वा निकासी मूल्य	करको दर	कर रकम

यो लेखा प्रत्येक महिना तयार गरी आफैसँग राख्नु पर्नेछ ।





## ६० अनुसूची - १०

(नियम २६ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित)

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

**आन्तरिक राजस्व विभाग**

**मूल्य अभिवृद्धि कर विवरण फाराम**

वर्ष _____ महिना	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
चौमासिक	प्र.	दो.	ते.	जुन महिनाको हो त्यसमा ( ✓ ) चिन्ह लगाउनुहोस								

करदाता दर्ता नम्बर

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

नाम \_\_\_\_\_

ठेगाना \_\_\_\_\_

यदि यस अवधिमा कारोवार नगरेको भए तलको महलमा शुन्य राखेर विवरणमा हस्ताक्षर गर्नुहोस । रु.१ भन्दा घटि भएमा पैसालाई रु.१ मा मिलान गरी विवरण भर्नुहोला ।

	कारोवार मूल्य	खरिदमा त्रिको कर क्रेडिट	विक्रीमा संकलन गरेको कर डेबिट
<b>१. विक्री</b>			
१.१. कर लाग्ने विक्री			
१.२. निकासी			
१.३. छुट विक्री			
<b>२. खरिद / पैठारी</b>			
२.१. कर लाग्ने खरिद			
२.२. कर लाग्ने पैठारी			
२.३. छुट खरिद			
२.४. छुट पैठारी			
<b>३. अन्य</b>			
३.१. अन्य थपघट			
४. जम्मा			

५. डेबिट-क्रेडिट (+ वा -) \_\_\_\_\_

६. गत महिनाको मिलन गर्न बाँकी क्रेडिट \_\_\_\_\_

७. कुल तिर्नु पर्ने कर रु.(५-६) (+ वा -) \_\_\_\_\_

८. कर फिर्ता माग गरिएको रकम \_\_\_\_\_

९. छ महिनासम्म मिलान गर्दा पनि मिलान नभएको  वा नियमित निर्यातकर्ताको  आधारमा कर फिर्ता माग गरिएको अवस्थामा (कुनै एकमा चिह्न लगाउनुहोस)

म, \_\_\_\_\_ (पूरा नाम) यस कर विवरणमा उल्लेख गरिएको जानकारी सत्य र पूरा भएको व्यहोरा प्रमाणित गर्दछु ।

मिति: \_\_\_\_\_

हस्ताक्षर: \_\_\_\_\_ पद: \_\_\_\_\_

**कार्यालय प्रयोजनको लागि मात्र**

कम्प्युटर दर्ता

मिति \_\_\_\_ / \_\_\_\_ / \_\_\_\_

\_\_\_\_\_

अधिकृत

६० मिति २०५७/४/१९ को राजपत्रमा प्रकाशित सूचनाद्वारा हेरफेर ।

६१ अनुसूची - ११

(नियम १२ सँग सम्बन्धित)

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

आन्तरिक राजस्व विभाग

मूल्य अभिवृद्धि कर विवरण फाराम

(करयोग्य कारोवार र कारोवार बन्द गर्ने अवस्थामा भर्ने)

वर्ष:	महिना	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	चौमासिक	प्र.	दो.	ते.	जुन महिनाको हो त्यसमा (✓) चिन्ह लगाउनुहोस								

करदाता दर्ता नम्बर

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

नाम

ठेगाना

यदि यस अवधिमा कारोवार नगरेको भए तलको महलमा शुन्य राखेर विवरणमा हस्ताक्षर गर्नुहोस । रु.१ भन्दा घटि भएमा पैसालाई रु.१ मा मिलाउन गरी विवरण भर्नुहोला ।

	कारोवार मूल्य	खरिदमा तिरेको कर क्रेडिट	विक्रीमा संकलन गरेको कर डेबिट
<b>१. विक्री</b>			
१.१. कर लाग्ने विक्री			
१.२. निकासी			
१.३. छुट विक्री			
<b>२. खरिद / पैठारी</b>			
२.१. कर लाग्ने खरिद			
२.२. कर लाग्ने पैठारी			
२.३. छुट खरिद			
२.४. छुट पैठारी			
<b>३. अन्य</b>			
३.१. अन्य थपघट			
३.२. कर कट्टी दावी गरिसकेको स्टक			
४. जम्मा			

५. डेबिट-क्रेडिट (+ वा -) \_\_\_\_\_

६. गत महिनाको मिलाउन गर्न बाँकी क्रेडिट

७. कुल तिर्नु पर्ने कर रु.(५-६) (+वा -) \_\_\_\_\_

८. कर फिर्ता माग गरिएको रकम

म, \_\_\_\_\_ (पूरा नाम) यस कर विवरणमा उल्लेख गरिएको जानकारी सत्य र पूरा भएको व्यहोरा प्रमाणित गर्दछु ।

हस्ताक्षर:

पद:

मिति:

कार्यालय प्रयोजनको लागि मात्र

कम्प्युटर दर्ता

मिति \_\_\_ / \_\_\_ / \_\_\_

अधिकृत

६१ मिति २०५७/४/१९ को राजपत्रमा प्रकाशित सूचनाद्वारा हेरफेर ।

## ६२ अनुसूची-१२ (क)

(नियम २९ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित)

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

### आन्तरिक राजस्व विभाग प्रारम्भिक कर निर्धारण आदेश

खण्ड (क)

मिति : / /

श्री .....

१) करदाताको नाम .....

२) करदाताको ठेगाना .....

३) करदाताको दर्ता नम्बर 

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

४) कर निर्धारण भएको अवधि .....

५) कर निर्धारण गर्ने ऐनको दफा ..... तथा नियमावलीको नियम ..... सँग सम्बन्धित ।

निम्नानुसारको कर रकम रु..... (अक्षरेपी..... मात्र) तिर्नु नपर्ने अथवा परिवर्तन गर्नुपर्ने कुनै ठोस प्रमाण भए यो पत्र प्राप्त गर्नु भएको पन्ध्र दिनभित्र कर अधिकृत समक्ष पेश गर्नु होला । अन्यथा यो आदेश प्राप्त गर्नु भएको पन्ध्र दिनभित्र नेपाल सरकारको सर्वसञ्चित कोषमा दाखिला हुने गरी..... स्थित ..... बैंक/नगद दाखिला गर्नु होला ।

कर निर्धारण गर्नु पर्ने कारणहरू

१. म्याद भित्र कर विवरण दाखिला नगरेकोले
२. अधूरो वा त्रुटीपूर्ण कर विवरण पेश गरेकोले
३. भ्रूडा कर विवरण पेश गरेकोले
४. अन्य .....

५. मिति ..... सम्मको व्याज र जरिवाना गणना गरिएको छ ।

कर अधिकृत

कर अवधि

क्र.सं.	मा/चौ.	कर अवधि	वर्ष	कर निर्धारण भएको रकम	जरिवाना	थप दस्तुर	व्याज	जम्मा
१								
२								
३								
४								
५								
जम्मा								

द्रष्टव्य : कृपया त्रिणात्मक अंक भएमा कोष्टभित्र रकम उल्लेख गर्नुहोला ।

कार्यालय प्रयोजनको लागि मात्र

कम्प्युटर प्रविष्टि

मिति : / /

अधिकृतको दस्तखत

६२ मिति २०५७/४/१९ को राजपत्रमा प्रकाशित सूचनाद्वारा हेरफेर ।

खण्ड (ख)

## अन्तिम कर निर्धारण आदेश

जारी मिति : / /

श्री ... ..

१) करदाताको नाम \_\_\_\_\_

२) करदाताको ठेगाना \_\_\_\_\_

३) करदाताको दर्ता नम्बर 

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

४) कर निर्धारण भएको अवधि .....

५) कर निर्धारण गर्ने ऐनको दफा ..... तथा नियमावलीको नियम ..... सँग सम्बन्धित ।

तपाईंले पेश गर्नुभएको जवाफ तथा प्रमाण कागजातहरूसमेतको मूल्याङ्कन गर्दा निम्नानुसारको कर रकम रु. .... (अक्षरेपी.....) मात्र तिर्नुपर्ने देखिन आएको छ । उक्त रकम यो आदेश जारी भएको मितिले १५ दिनभित्र नेपाल सरकारको सर्वसञ्चित कोषमा दाखिला हुने गरी..... स्थित ..... बैंक/नगद दाखिला गर्नु होला । यो आदेश जारी भएको मितिले १५ दिनभित्र कर नबुझाएमा जरिवाना, थप दस्तुर तथा व्याज लाग्ने व्यहोरा सूचित गरिन्छ । यो आदेशमा चित्त नबुझे ऐनबमोजिम पुनरावेदन दिन सकिने कुरा जानकारी गराइन्छ ।

### कर निर्धारण गर्नु पर्ने कारणहरू

१. म्यादभित्र कर विवरण दाखिला नगरेकोले
  २. अधूरो वा त्रुटीपूर्ण कर विवरण पेश गरेकोले
  ३. भुट्टा कर विवरण पेश गरेकोले
  ४. अन्य \_\_\_\_\_
६. मिति ..... सम्मको व्याज र जरिवाना गणना गरिएको छ ।

कर अधिकृत

### कर अवधि

क्र.सं.	मा/चौ.	कर अवधि	वर्ष	कर निर्धारण भएको रकम	जरिवाना	थप दस्तुर	व्याज	जम्मा
१								
२								
३								
४								
५								
			जम्मा					

द्रष्टव्य : कृपया ऋणात्मक अंक भएमा कोष्टभित्र रकम उल्लेख गर्नुहोला ।

### कार्यालय प्रयोजनको लागि मात्र

कम्प्युटर प्रविष्टि

मिति : / /

अधिकृतको दस्तखत

खण्ड (ग)

**विशेष आदेश**

आदेश जारी मिति :        /        /

श्री .....

१) करदाताको नाम \_\_\_\_\_

२) करदाताको ठेगाना \_\_\_\_\_

३) करदाताको दर्ता नम्बर 

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

४) जरिवाना निर्धारण भएको अवधि .....

५) जरिवाना निर्धारण गर्ने ऐनको दफा ..... तथा नियमावलीको नियम .....  
सँग सम्बन्धित ।

**जरिवाना गर्नुपर्ने कारण**

.....

.....

६) जरिवाना रकम .....

तपाईंले यो आदेश जारी भएको मितिले सात दिनभित्र नेपाल सरकारको सर्वसञ्चित कोषमा दाखिला हुने गरी जरिवाना रकम रु. .... (अक्षरेपी .....  
..... मात्र) ..... स्थित  
..... बैंक/नगद दाखिला गर्नुहोला । अन्यथा यो आदेशमा  
चित्त नबुझे ऐनबमोजिम पुनरावेदन दिन सकिने कुरा जानकारी गराइन्छ ।

कर अधिकृत

**कार्यालय प्रयोजनको लागि मात्र**

कम्प्युटर प्रविष्टि

मिति :        /        /

अधिकृतको दस्तखत

खण्ड (घ)

पुनरावेदनको सूचना

मिति :

पुनरावेदन दर्ता नं.

--	--	--	--	--	--	--	--

का.कोड.....वर्ष..... क्रम नं.....

श्रीमान.....

आन्तरिक राजस्व कार्यालय,

..... ।

म/हामीले महानिर्देशक समक्ष/राजश्व न्यायधिकरणमा पुनरावेदनको निवेदन दर्ता गरेको हुँदा निम्न रकम निलम्बन गरिदिनहुन अनुरोध छ ।

करदाताको नाम

करदाताको ठेगाना :

_____
_____
_____

मू.अ.क.दर्ता नं.

--	--	--	--	--	--	--	--

राजश्व न्यायधिकरण/मू.अ.क.विभाग दर्ता नं.:

\_\_\_\_\_

आदेश नं.:

\_\_\_\_\_

आदेश मिति :

\_\_\_\_\_

कर अवधि

क्र.सं.	मा./चौ.	अवधि	वर्ष	पुनरावेदन	पुनरावेदन गरिएको रकम
१					
२					
३					
४					
५					
६					
				कूल जम्मा	

दस्तखत: .....

कार्यालय प्रयोजनको लागि मात्र

कम्प्युटर प्रविष्टि

मिति : \_\_\_\_\_ / \_\_\_\_\_ / \_\_\_\_\_

अधिकृतको दस्तखत

खण्ड (ड)

पुनरावेदन समाप्तिको सूचना

मिति :

पुनरावेदन दर्ता नं.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

का.कोड..... वर्ष..... क्रम नं.....

करदाताको नाम

\_\_\_\_\_

करदाताको ठेगाना :

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

मू. अ. क. दर्ता नं.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

राजश्व न्यायधिकरण/आन्तरिक राजस्व विभाग दर्ता नं. :

निर्णय नं. : \_\_\_\_\_

निर्णय मिति : \_\_\_\_\_

कर अवधि

क्र.सं.	मा./चौ	अवधि	वर्ष	पुनरावेदन गरिएको रकम	निर्णयमा ठहर गरिएको रकम
१					
२					
३					
४					
५					
६					
कूल जम्मा					

दस्तखत: \_\_\_\_\_

कार्यालय प्रयोजनको लागि मात्र

कम्प्युटर प्रविष्टि

मिति : / /

अधिकृतको दस्तखत

## अनुसूची-१३

(नियम ३६ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित)

### काबुबाहिरको परिस्थितिमा दस्तुर मिन्हासम्बन्धी निवेदन

करदाता दर्ता नम्बर

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

श्री कर अधिकृतज्यू,

आन्तरिक राजस्व कार्यालय,

..... ।

मूल्य अभिवृद्धि कर ऐनको दफा १९ को उपदफा (४) तथा मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ बमोजिम देहायको मेरा काबुबाहिरको अवस्था परेकोले म्यादभित्र निवेदन दिन आएको छु ।

- १) मेरो ..... नाता पर्ने श्री/श्रीमती ..... को मिति ..... मा मृत्यु भएको हुँदा क्रिया बस्नु परेकोले ।
- २) म ..... सुत्केरी भएकोले
- ३) मेरो ..... नाता पर्ने कर बुझाउनु पर्ने व्यक्ति श्री/श्रीमती/सुश्री ..... मरेको/बौलाहा भएको/वेपत्ता भएकोले
- ४) कार्यालयमा आउँदा खोला/पहिरो/हिउँ/..... प्राकृतिक कारणले बाटो बन्द भई आउन नसकेकोले ।
- ५) यातायातको साधन ..... कारणले पूर्णरूपमा बन्द भएकोले ।

निवेदन दिनुपर्ने हदम्याद :

- १) दफा १ वा ३ वा ४ को हकमा सात दिन ।
- २) दफा २ को हकमा पैंतीस दिनभित्र ।
- ३) दफा ५ को हकमा भोलि पल्ट ।

निवेदकको दस्तखत

मिति

नेपाल कानून आयोग

---

<sup>६३</sup> नेपाल राजपत्रको मिति २०५७०४।०१ को सूचना द्वारा खारेज

## अनुसूची-१६

(नियम ४३ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित)

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

आन्तरिक राजस्व विभाग

### कर कट्टीको फारम

निवेदन प्राप्त मिति:

करदाता दर्ता नं.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(दर्ता मितिमा मौज्जातमा रहेको करयोग्य वस्तुको मूल्य अभिवृद्धि कर तथा मौज्जातमा रहेको विक्रीकर फिर्ता/कट्टी पाउन दावी गर्ने दरखास्त)

श्री कर अधिकृतज्यू,  
आन्तरिक राजस्व कार्यालय, .....।

कारोवारको नाम : .....

ठेगाना:

घर नं.

वार्ड नं.

टोल

महा/उप/न.पा./गा.वि.स.

जिल्ला

टेलिफोन

फ्याक्स

इमेल

पोष्ट बक्स

- (१) मैले मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएको मितिले ठीक एक वर्ष पहिले गरिएको खरिद/पैठारीमध्ये बाँकी रहेको मौज्जात मात्र समावेश गरेको छु।
- (२) मैले निम्न कागजात संलग्न गरेको छु।
  - (क) भन्सारको प्रज्ञापन पत्र, नगदी रसीदको प्रतिलिपि र विजक।
  - (ख) विक्रीकर प्रयोजनको लागि विक्रेतामा दर्ता भएका व्यक्तिबाट खरिद गरेको विजक।
  - (ग) मूल्य अभिवृद्धि कर प्रयोजनको लागि दर्ता भएका करदातासँग गरेको खरिदको कर विजक।
- (३) मौज्जात सामानको विवरण (आवश्यक परे अर्को पाना थप्नु होला) :

सि.नं.	सामानको विवरण	परिमाण	दर	मूल्य	तिरेको विक्री कर	विजक नं.	प्रज्ञापन पत्र नं.	कैफियत
	जम्मा							

(४) सबभन्दा पछिल्लो मास्केवारी अनुसार करकट्टी वा फिर्ता हुन बाँकी रहेको विक्रीकर (प्रमाण संलग्न गरेको छु) ।

म \_\_\_\_\_ आफ्नो साथमा \_\_\_\_\_ का  
(नाम) (दर्ता मिति)

दिनसम्ममा \_\_\_\_\_ मा भएको कर लाग्ने सामानमा बुझाइसकेको  
(सामान भएको ठाउँ)

मूल्य अभिवृद्धि कर तथा मौज्दातमा तिरको विक्रीकर वापतको रु. \_\_\_\_\_  
(अक्षरेपी) \_\_\_\_\_ मात्र)

कर कट्टी गर्न पाउनका निमित्त नियमानुसार यो दावी प्रस्तुत गर्दछु । प्रस्तुत व्यहोरा ठीक साँचो छ ।

_____	_____
दावी गर्नेका सही	मिति
कारोवारसंगको सम्बन्ध	

**कार्यालय प्रयोजनको लागि मात्र**

आन्तरिक राजस्व कार्यालय \_\_\_\_\_ मिति : .....

प्रमाणका आधारमा करकट्टी गर्न स्वीकृत भएको मूल्य अभिवृद्धि कर/विक्रीकर रु. _____	जाँचबुझ गरी स्वीकृत गर्ने _____
जाँच गर्ने अधिकृत	कर अधिकृत मिति:

## ६४ अनुसूची - १७

(नियम ४५ को उपनियम (३) सँग सम्बन्धित)

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

आन्तरिक राजस्व विभाग

### कूटनीतिज्ञले तिरेको कर फिर्ता माग गर्नेसम्बन्धी विवरण

१. तल उल्लेखित वस्तुहरू यस ..... राजदूतावासको कूटनीतिज्ञले खरिद गरेका हुन् । दफा ३ मा उल्लेखित रकम फिर्ता दिन अनुरोध गरिन्छ ।
२. कर फिर्ता दावी गरेको अवधि ..... देखि ..... सम्म ।
३. खरिदको विवरण

खरिदकर्ताको नाम	खरिद गरिएको वस्तु/सेवा	विजक मूल्य	विजक नम्बर	तिरेको मूल्य अभिवृद्धि कर
<b>जम्मा</b>				

माथि उल्लेखित वस्तु तथा सेवाहरू ..... राजदूतावासको कूटनीतिज्ञले खरिद गरेको वा निजलाई आपूर्ति गरिएको व्यहोरा प्रमाणित गर्दछु र रु..... (अक्षरेपी .....को) फिर्ता हस्ताक्षरकर्ता/..... लाई दिन अनुरोध गर्दछु । हस्ताक्षरकर्ता/लाई दिईने भुक्तानि मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा २५ (१) (क) अनुसार हुने कुरा म मञ्जुर गर्दछु ।

### कार्यालय प्रयोजनको लागि मात्र

कर फिर्ता गरिएको रकम रु.

चेकको मिति

निर्णय कर्ता

निर्णय मिति

बैंक खाता नम्बर

चेक जारी गरिएको बैंक

भुक्तानि महिना \_\_\_ वर्ष \_\_\_

कर अधिकृतको दस्तखत

६४ मिति २०५७/४/१९ को राजपत्रमा प्रकाशित सूचनाद्वारा हेरफेर ।

## ६५ अनुसूची-१८

(नियम ४५ को उपनियम (३) सँग सम्बन्धित)

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

आन्तरिक राजस्व विभाग

कर फिर्ता फाराम

(द्विपक्षीय/वहुपक्षीय सम्झौता/विदेशी संघ संस्था अन्तर्गत संचालित आयोजनाको लागि)

१. फिर्ता माग गरिएको अवधि \_\_\_\_\_ देखि \_\_\_\_\_ सम्म
२. संगठनको विवरण
- (क) संस्था/आयोजना संचालकको नाम
- (ख) ठेगाना
- (ग) संस्था /सहयोग/ ऋणको उद्देश्य यदि आवश्यक भएमा
- (३) सम्झौता मिति यदि आवश्यक भएमा
- (ङ) समाप्त हुने मिति
- (च) खरिद भएको सामानको कूल रकम/सम्झौताबमोजिम प्राप्त हुने कूल रकम
- (५) अर्थ मन्त्रालयबाट सहमती प्राप्त मिति यदि आवश्यक भएमा
- (ज) सम्झौताको प्रति संलग्न छ
- (झ) सहयोग/ ऋण नम्बर यदि आवश्यक भएमा
३. ठेकेदार
- (क) योजनासँग सम्झौता भएको
- ठेकेदार/व्यवस्थापनको नाम/ठेगाना :
- (ख) ठेक्का नम्बर

६५ मिति २०५७/४१९ को राजपत्रमा प्रकाशित सूचनाद्वारा हेरफेर ।



७. सम्भौताको कुन दफाबाट मूल्य अभिवृद्धि कर फिर्ता हुने

८. यो फर्म भर्नु भन्दा पहिले खरिद गरेका सामानहरूमा मूल्य अभिवृद्धि कर फिर्ता भएको भए

सि.नं.	संस्थाको नाम	सामानको विवरण	परिमाण	मूल्य

उपरोक्त व्यहोरा ठीक साँचो हो । उक्त सामानहरू अन्य व्यक्तिलाई प्रयोग वा हस्तान्तरण गर्नुभन्दा पूर्व आन्तरिक राजस्व कार्यालयको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

विवरण भर्ने ठेकेदारको नाम

योजनाको तर्फबाट प्रमाणित गर्नेको नाम

सही

सही

कार्यालयको नाम, ठेगाना :

कार्यालय प्रयोजनको लागि मात्र

कर फिर्ता गरिएको रकम रु.

चेकको मिति

निर्णय कर्ता

निर्णय मिति

बैंक खाता नम्बर

चेक जारी गरिएको बैंक

भुक्तानि महिना \_\_\_ वर्ष \_\_\_

कर अधिकृतको दस्तखत

अनुसूची-१९

६६ .....

नेपाल कानून आयोग

---

६६ मिति २०५७।४।१ को राजपत्रमा प्रकाशित सूचनाद्वारा खारेज ।

## अनुसूची - २०

(नियम ५२ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित)

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

आन्तरिक राजस्व विभाग

### कब्जा गर्ने अधिकार पत्रको नमूना

श्री.....

मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा २१ तथा मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली २०५३ को नियम ५२ द्वारा आन्तरिक राजस्व विभागको महानिर्देशकको हैसियतले म .....लाई प्राप्त अधिकार प्रयोग गरी म तपाईंलाई .....बस्ने मूल्य अभिवृद्धि करदाता श्री..... बाट कर/जरिवाना/ब्याज वापत रु..... संकलन गर्न तथा उठाउन यस पत्रद्वारा अधिकार प्रदान गर्दछु।

उक्त करदाताको अधिकार वा निजको स्वामित्वमा रहेको सम्पति जहाँ भएतापनि र उसको स्वामित्वमा रहेको वा उसले भोग चलन गरेको कुनै सम्पति वा जग्गा जमीनमा वा उसको तर्फबाट उसको नासोको रूपमा अन्य व्यक्तिले राखेको त्यस्ता सम्पति वा जग्गा जमीनमा र नेपालभित्र करयोग्य सरसामानहरूको उत्पादन तथा विक्री वितरण कार्यमा प्रयोग गरिएका सबै वस्तुहरू उक्त रकमका त्यस्ता वस्तु वा सम्पति राख्न र बेच विखन गर्न तथा सो सम्बन्धी कार्यमा भैपरि आएका अन्य खर्च तथा दस्तुर सहित उठाउन पर्याप्त हुने गरी आवश्यक भए आफ्ना सहायकहरूको सहायता समेत लिई तुरुन्त कब्जा गरी उक्त रकम असुल गर्न समेत तपाईंलाई अधिकार प्रदान गर्दछु।

कब्जा गर्ने कार्य सम्पन्न गर्नको लागि दिनको सूर्योदयदेखि सूर्यास्तसम्मको कुनै समयमा कुनै घर वा स्थान बलजपती खोल्नको लागि कुनै प्रहरी अधिकृतको सहयोग लिने अधिकार पनि यसै मार्फत तपाईंलाई प्रदान गरिएको छ।

यो अधिकार पत्र मैले ..... (मिति) का दिन ..... बजे हस्ताक्षर गरी दिएको छु।

महानिर्देशक  
आन्तरिक राजस्व विभाग

अनुसूची - २१  
(नियम ६० सँग सम्बन्धित)

नेपाल सरकार  
अर्थ मन्त्रालय  
आन्तरिक राजस्व विभाग

कर अधिकृतको परिचय पत्र

कर अधिकृतको  
फोटो

नाम :

दर्जा :

परिचय पत्र नं. :

महानिर्देशकको हस्ताक्षर